

**ПОЉOПPИBPEДHА CТPУЧHА
CЛУЖБA • Сремска Митровица •
Светог Димитрија 22**

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs

**Seme
rađa
profit**

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina IV • Broj 78 • 25. decembar 2015. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

Foto: M. Mileusnić

SVE TEŽE

I ako ima samo 25 godina **Petar Rakić** iz Bačinaca već može da se pohvali dugogodišnjim stažom u poljoprivredi. Kako kaže, kada je odlučio da se bavi ovim poslom, bio je pun optimizma i elana, ali sada ga je to već pomalo napustilo jer vidi da se od stočarstva i poljoprivrede uopšte sve teže živi. **Strana 5.**

U OVOM BROJU

JEDINI ŠIDSKI UŽAR
ĐORĐE SLAVKOVIĆ:

**Dok je majstora,
biće i zanata** Strana 10.

U POSETI STOČARIMA
U ZASAVICI 1:

**Dokle raditi
bez zarade?** Strana 11.

INĐIJA • OSNIVA SE OPŠTINSKI
FOND ZA POLJOPRIVREDU

**Za razvoj
agrara
20 miliona
dinara**

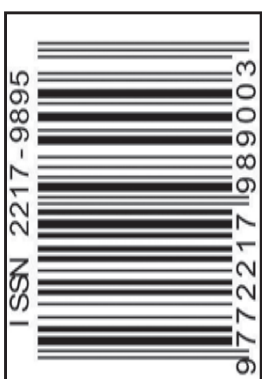

Strana 7.

**Čitaocima i poslovnim
partnerima želimo
srećne novogodišnje
i božićne praznike!**

**SMS MALI OGLASI
063/8526-021**

VREME SVINJOKOLJA

**Novi
recepti**

Strana 20.

**produktna berza ad
novi sad**

"Produktna berza" AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

od 14.12. do 18.12. 2015.

- ↓ Pad cene kukuruza
- ↓ Pad cene pšenice
- ↓ Pad cena na svetskim berzama

BEOGRAD • ODJECI PARISKOG SAMITA O KLIMI

Poljoprivreda najpogođenija klimatskim promenama

Srbija imati obavezu smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte za 9,8 odsto do 2030. godine u odnosu na situaciju iz 1990. godine

Sektor poljoprivrede identifikovan je kao jedan od najpogođenijih klimatskim promenama, a materijalna šteta izazvana klimatskim i vremenskim ekstremima od 2000. godine u Srbiji prelazi pet milijardi evra, dok je više od 70 odsto gubitaka povezano sa sušom i visokim temperaturama, upozoravaju iz Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine.

Ministarka poljoprivrede **Snežana Bogosavljević Bošković** ističe da će sa aspekta smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG), Srbija imati obavezu smanjenja za 9,8 odsto do 2030. godine u odnosu na situaciju iz 1990. godine.

Ona je kazala da će nakon ratifikacije Sporazuma Srbija imati obavezu postizanja ovog cilja.

Bošković je za Tanjug rekla da se od 2000. godine Srbija suočila sa nekoliko značajnih ekstremnih klimatskih i vremenskih "epizoda", koje su prouzrokovale značajne materijalne i finansijske gubitke, kao i gubitke ljudskih života.

Dva najupečatljivija događaja su suša u 2012. i poplave u 2014. godini.

Procene su da ukupna materijalna šteta izazvana ekstremnim klimatskim i vremenskim uslovima, od 2000. godine, prelazi pet milijardi evra, a više od 70 odsto gubitaka je povezano sa sušom i visokim temperaturama - rekla je ona.

Ministarka je dodala da su drugi glavni uzrok značajnih gubitaka po-

plave i one su samo u 2014. godini prouzrokovale ogromne štete i za oporavak je da će biti potrebno 1,3 milijardi evra.

Osvrćući se na Samit o klimi koji je nedavno održan u Parizu, Bošković je rekla da činjenica da je nakon, gotovo šest godina, došlo do postizanja dogovora i prihvatanja obaveza svih država Okvirne konvencije UN o promeni klime ovogodišnja Konferencija predstavlja važan napredak i prekretnicu u oblasti klimatskih promena, ali i međunarodnih odnosa u celini.

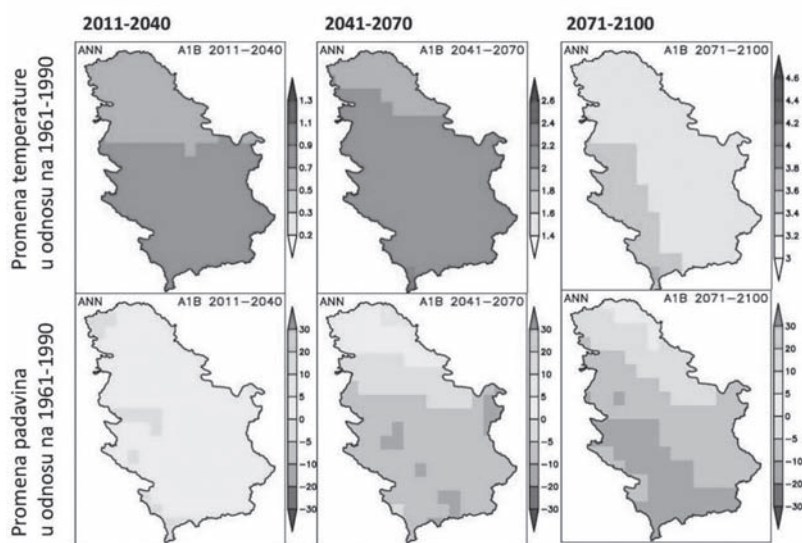
Sporazum iz Pariza sastavni je deo Odluke Konferencije država članica koju je usvojilo 195 država članica Okvirne konvencije UN o promeni klime i istim su definisane obaveze za sve države članice i to za period posle 2020. godine.

Razlika u odnosu na Kjoto protokol je u tome što ovim Sporazumom sve države dobijaju obavezu smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, dok su Kjoto protokolom samo industrijski razvijene države imale tu obavezu.

Pravno gledano, Sporazum je zapravo obavezujući za svaku državu ponaosob, nakon potpisivanja i ratifikacije na nacionalnom nivou. Istovremeno, Sporazum određuje da će otvaranje za potpisivanje istog započeti 22. aprila 2016. godine u UN u Njujorku i trajati godinu dana.

Sporazum će stupiti na snagu kada najmanje 55 država koje istovre-

Scenario A1B

meno emituju i, najmanje, 55 odsto ukupnih globalnih emisija ratifikuje Sporazum i dostavi ratifikacioni instrument UN-u.

Sporazum iz Pariza konkretno definiše obavezu sprovođenja aktivnosti na smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte koje će obezbediti ograničenje rasta globalne srednje temperature značajno ispod 2 stepena celzijusa, sa tendencijom povećanja ambicioznosti smanjenja emisija na način koji će dovesti do ograničenja porasta rasta globalne srednje temperature na 1,5 stepen celzijusa.

Obaveze pojedinačnih država članica Konvencije, u okviru ovog Sporazuma, određene su ciljevima smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte koje su same države dostavile kao pripremu za Konferenciju.

Značajno je da je 188 država do kraja Konferencije dostavilo svoje ciljeve smanjenja emisija, dok su Sporazumom iz Pariza pozvane i ostale da to učine u što kraćem roku.

Sporazum iz Pariza poziva i na povećanje ambicioznosti smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, koji će se određivati kroz revizije

dostavljenih ciljeva smanjenja emisija na svakih pet godina i u skladu sa mogućnostima svake države.

Takođe, države koje su dostavile svoje ciljeve smanjenja emisija do 2030. godine su pozvane da do 2020. godine dostave i ciljeve do 2025. godine, ali i dugoročne strategije smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte i to do sredine i do kraja veka, navode u ministarstvu.

Što se tiče obaveza Srbije, iz resornog ministarstva ukazuju da pored izrade Nacionalnog plana adaptacije (i prema Sporazumu i prema EU zakonodavstvu) ne postoji bilo koja druga obaveza.

Reakcija u smislu adaptacije potrebna je da bi se obezbedio održivi razvoj i smanjile štete koje nastaju kao posledica promene klime, navode iz resornog ministarstva.

S obzirom da je sektor poljoprivrede identifikovan kao jedan od najpogođenijih klimatskim promenama, Ministarstvo je izradilo publikaciju "Uticaj promena klime na srpsku poljoprivredu" koja je dostupna na sajtu www.klimatskepromene.rs u kojoj su dati uticaji promene klime na pojedinačne kulture i predložene mere adaptacije za iste, navodi ministarka.

Usklađivanje nacionalnog sa zakonodavstvom EU povećavaće obavezu u smislu smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, a iz niza sektora uključujući energetiku, saobraćaj, poljoprivredu...

S. P.

BEOGRAD • NEZADOVOLJSTVO POLJOPRIVREDNIKA

Ratari: Antiagrarna politika države

Ratari predlažu da se zbog umanjnih subvencija sledeće godine smanje akcize za dizel gorivo poljoprivrednicima za 50 odsto

Udruženje poljoprivrednika "Pančevački ratari" saopštilo je sredinom meseca da se nastavlja antiagrarna politika države, što se vidi u budžetu za 2016. godinu, u kome su znatno umanjena izdavanja za poljoprivredu.

- Političko-ekonomska diktatura i bezdušna pljačka poljoprivrednika, a posebno ratara se nastavlja", navodi se u saopštenju.

Ratari predlažu da se zbog umanjnih subvencija sledeće godine smanje akcize za dizel gorivo poljoprivrednicima za 50 odsto.

Oni podsećaju da još nisu isplaćene subvencije poljoprivrednicima za ovu godinu i ocenjuju da je vlast u potpunosti zapustila poljoprivredu i njen razvojni potencijal.

- Time država direktno negativno utiče na konkurentnost srpskih

poljoprivrednika", navodi se u saopštenju i dodaje da država ne poštuje sopstveni zakon o podsticajima.

Podseća se da su cene osnovnih ratarskih proizvoda izuzetno niske,

naročito nakon 2013. godine, kada su za dva meseca smanjene za 60 odsto, zbog čega su ratari "dovedeni do prosjačkog štapa i nalaze se na ivici opstanka".

S. P.

Ratari predlažu da se smanje akcize na dizel gorivo

NOVI SAD • UZ OTVARANJE PRVIH PREGOVARAČKIH POGLAVLJA SA EU

„Agrarna politika neizvesna i nestabilna“

Napominjući da je agrarni budžet za 2016. godinu manji za čak milijardu dinara od ovogodišnjeg, Ševarlić tvrdi da će subvencije u poljoprivredi biti manje u narednoj godini.

Otvaranjem prvih poglavlja sa Evropskom unijom Srbija je stekla reputaciju zemlje poželjne za strana ulaganja. Poglavlja koja se tiču poljoprivrede i ruralnog razvoja trebalo bi da budu otvorena 2017. godine. Šta o tome kažu stručnjaci?

- U našem je interesu da se ta poglavlja što pre otvore, jer treba imati u vidu da bi najveći broj propisa i standarda trebalo implementirati upravo u toj oblasti - izjavio je generalni direktor kompanije "Globalseed" **Saša Vitošević**.

Vitošević dodaje i da je najveći problem našeg agrara nekonkurentnost, jer ne možemo da pariramo proizvođačima iz Evropske unije.

Agroekonomista **Miladin Ševarlić** smatra da resorno ministarstvo

vodi agrarnu politiku koja je neizvesna i nestabilna, što je u suprotnosti sa agrarnom i ruralnom politikom Evropske unije.

Napominjući da je agrarni budžet za 2016. godinu manji za čak milijardu dinara od ovogodišnjeg, Ševarlić tvrdi da će subvencije u poljoprivredi biti manje u narednoj godini.

Poželjno bi bilo da se poglavlja što pre otvore, jer je Srbiji najpotrebnije investiranje u prerađivački sektor, koji je u eri tranzicije potpuno devastiran, a sa druge strane, to je i šansa da se produkcija primarne poljoprivrede pretvori u proizvode sa većom dodatnom vrednošću i da tako, kao država, dobijemo veće devizne prilive, tvrde analitičari.

S. P.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • DIREKTOR: Dragan Đorđević

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Živan Negovanović
• DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić • TEHNIČKI UREDNIK: Marko Zrilić • REDAKCIJA: Svetlana Đaković, Miroslav Ninković, Marija Balabanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Mišan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • MARKETING: 063/8526-021
• ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144 • RegistarSKI broj NV000659

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS-SR-ID 273701127

Sela nisu zapostavljena

- Naše trajno opredeljenje jeste razvoj sela i stvaranje što boljih uslova za život i to će biti naš fokus - poručuje predsednik Opštine Inđija Petar Filipović

U vremenu kada srpska sela ostaju pusta, a mladi odlaze u velike gradove u potrazi za boljim uslovima za život u inđijskoj lokalnoj samoupravi poručuju da će tokom 2016. godine akcenat biti stavljen na ulaganja u sela. Kako se ovih dana moglo čuti, dobar deo sredstava iz budžeta za 2016. biće usmeren ka razvoju inđijskih sela i kapitalne projekte.

Strateški plan opštine Inđija od pre deset godina bio je da se izjed-

nače uslovi života u gradu i u naseljenim mestima, a tokom 2015. neki projekti su već počeli da se realizuju. Kako je istakao predsednik opštine Inđija, **Petar Filipović**, biće realizovano nekoliko velikih projekata, a nijedno selo neće biti izostavljeno.

- Ne želimo samo da ulažemo u gradsku infrastrukturu, iako ovde postoje veliki projekti koji ulaze u završnu fazu. Naše trajno opredeljenje jeste razvoj sela i stvaranje

Petar Filipović

što boljih uslova za život i to će biti naš fokus - poručio je predsednik Filipović i istakao:

- Tokom 2015. godine smo započeli projekat rekonstrukcije Doma kulture u Maradiku i delimične rekonstrukcije zgrade mesne zajednice, tako da ovaj posao privodimo kraju. Reč je o objektima koji su se nalazili u veoma lošem stanju, a nakon završetka radova meštani Maradika će imati jedno lepo mesto za održavanje svih značajnih manifestacija u selu. Jedan deo sredstava smo predvideli u budžetu za 2016. i na taj način ćemo opremiti ovaj Dom kulture. Uporedo su počeli radovi na uređenju beščanskog Doma kulture, a takođe smo u budžetu ostavili poziciju za završetak

Uređenje platoa ispred Doma kulture u Sasama

ovog velikog posla. Pored radova na rekonstrukciji Doma, planom i programom smo predvideli sređivanje trga ispred ovog objekta tako da ćemo imati uređen jedan segment u centru šela.

Govoreći o Čortanovcima, Filipović u prvi plan ističe zalaganje da se tokom 2016. godine pusti u funkciju vodovodna mreža i da meštani ovog naselja nakon toliko godina čekanja dobiju pijaću vodu.

- Takođe je u planu i izgradnja kapele u Čortanovcima za koju postoji već idejno rešenje, a radove

će sprovoditi JKP „Komunalac“. S obzirom da u Novim Karlovcima i Krčedinu imamo Domove kulture koji se nalaze u odličnom stanju, kada je reč o investicijama, u planu je izgradnja parking prostora ispred ovih domova i uređenje platoa. U Novom Slankamenu takođe planiramo uređenje centra sela kao i pijačnog prostora, a u Ljukovu uređenje parkinga i asfaltiranje pojedinih ulica - istakao je na kraju predsednik.

M. Balabanović

Delimična rekonstrukcija zgrade mesne zajednice u Maradiku

AKTUELNOSTI

BEORAD AKCIJA VETERINARSKE INSPEKCIJE

Povlačenje nekvalitetnog meda iz prometa

Nastavlja se kontrola meda

Veterinarska inspekcija Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine iz prometa je povukla oko 209 kilograma bagremovog, lipovog i šumskog meda koji pakuje i proizvodi „Irikom“ iz Beograda, a koji je zatečen u marketu „Fortuna“ u Arandelovcu. Kontrole su rađene zbog sumnje na ispunjenost propisanih uslova za kvalitet meda kao i nerealno niske maloprodajne cene.

- Na osnovu dobijenog izveštaja laboratorijskih analiza od 27. novembra 2015. godine, koje je izdao Institut za higijenu i tehnologiju mesa, povučene količine meda ne ispunjavaju uslove kvaliteta u smislu senzorskih svojstava, kao i uslove u pogledu hemijskih parametara propisanih Pravilnikom o kvalitetu i drugim zahtevima za med i proizvode od meda. Obzirom da med ne ispunjava sve parametre propisanog kvaliteta, kao i činjenica da je proizvođač deklaracijom doveo

potrošača u zabludu, med se stavlja van prometa, saopštio je Ministarstvo poljoprivrede.

Veterinarski inspektori su povučene količine meda upakovali i zapečitali do konačnog postupanja sa proizvodom, jer i proizvođač kao i veterinarska inspekcija mogu zahtevati superanalizu proizvoda.

U pomenutom objektu u Arandelovcu, zatečeno je i oko 80 kilograma livadskog meda istog proizvođača, koji nije uzorkovan, ali je tu količinu meda iz prometa povukao sam subjekat u poslovanju hranom, zbog sumnje u kvalitet.

Veterinarska inspekcija nastavlja kontrolu svih veleprodaja i distributivnih centara kako bi izvršili povlačenje spornog meda sa tržišta do okončanja inspeksijskog postupka i utvrđivanja činjeničnog stanja na mestu proizvodnje, a na osnovu broja i podataka o proizvodnoj partiji - serija proizvodnje L01.

S. P.

BEOGRAD • AKCIJA POLJOPRIVREDNE INSPEKCIJE

Suzbijanje sive ekonomije

Akcija je obuhvatila kontrolu u 2.088 objekata u periodu novembar-decembar 2015.godine – Oduzete veće količine vina i rakije iz neprijavljene - nelegalne proizvodnje

	Пијаци	Угоститељски објекти	Вина-декларисање-контролни бројеви	Укупно
Контроле	438	1485	165	2088
Прекршиоци	65 (15%)	182 (12%)	41 (25%)	288 (13,79%)
	Одузето и уништено		Ван промета	
	Вина + Ракије	Вина + Ракије	Вина	
	72+171	48+311	236.33	
Укупно	243	359	236.33	602

Tabelarni prikaz izvršenih kontrola i otkrivenih prekršaja

Poljoprivredna inspekcija Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine je prema postavljenom planu aktivnosti angažovanja inspekcije u cilju suzbijanja sivog tržišta i obezbeđivanja bezbednih proizvoda na tržištu, obavila kontrolu prometa vina i rakije na pijacama i u ugostiteljskim objektima. Planska kontrola proizvoda rađena je na osnovu procene da li je potrebno pojačati kontrolu u ovom segmentu, a na osnovu podataka predhodnih aktivnosti inspekcije i izraženog interesa javnosti za legalnost i bezbednost, kao i kvalitet proizvoda na tržištu.

Akcija je obuhvatila kontrolu u 2.088 objekata u periodu novembar-decembar 2015.godine.

Kontrola je vršena na pijacama i ugostiteljskim objektima, i to:

- promet vina i rakije u rinfuznom stanju neregistrovanih proizvođača,
- provere bezbednosti proizvoda bez originalnog pakovanja i

- promet vina sa nepotpunim deklaracijama, bez kontrolnih brojeva (vina iz nelegalnih tokova).

Od ukupno 2.088 kontrola, navedene kontrole su izvršene:

- na pijacama 438,
- u ugostiteljskim objektima 1.485
- u prometu vina 165.

Na pijacama od 438 kontrola zatečeno je 65 prekršioaca, što predstavlja 15 odsto. Oduzeto je 243 litara pića od čega je 72 litara vina i 171 litara rakije.

Sva količina od 243 litara vina i rakije je oduzeta i uništena na osnovu izdatih rešenja prekršiocima i biće podnete i prijave na osnovu zakonskih ovlašćenja.

U ugostiteljskim objektima izvršeno je 1.485 kontrola i zatečeno je 182 prekršioaca, što je 12 procenata. Oduzeto je i uništeno 359 litara pića, od čega je 48 litara vina i 311 litara rakije.

Sva količina od 359 litara vina i rakije je oduzeta i uništena na osnovu izdatih rešenja prekršiocima, i biće podnete i prijave na osnovu zakonskih ovlašćenja.

Kontrola deklarisanja vina-posedovanje kontrolnih brojeva izvršena je u 165 objekata i zatečeno je 41 prekršioac, što predstavlja 25 odsto. Rešenjima poljoprivredne inspekcije naloženo je povlačenje iz prometa 236,33 litara vina bez kontrolnih brojeva na deklaracijama, što znači da potiču iz neprijavljene - nelegalne proizvodnje.

S. P.

Poseidi bez zaštite

U Manastiru Rača, svetinji iz 1275. godine podno planine Tare, u miru stoletnih šuma i čistih voda, nešto remeti vekovni mir i spokoj. Briga pritiska igumana manastirskog arhimandrita Savu, domaćina ove istorijske kuće. Oko 1.030 hektara manastirskih poseda na planini Tari, nekad oduzetih, pa donetim Zakonom o restituciji crkvene imovine spremnih za vraćanje manastiru, odavno je bez ozbiljnije kontrole i zaštite prirode.

Posebno je ugroženo oko 200 hektara, na turistički atraktivnim prostorima Tare, na najlepšem području Kaluđerskih bara. Mada je po Zakonu o restituciji crkvene imovine nedozvoljena prodaja poseda koje treba vratiti manastiru, desetine takvih placova se prodaje i tu, na našoj imovini, ljudi grade vikendice i kuće za odmor, požalio se javnosti iguman Sava, uz naglasak da je ta priča počela još 1946. godine.

Jer, tadašnjom agrarnom reformom država je oduzela i uzela u svoje vlasništvo 1.030 hektara poseda na Tari (od toga oko 800 hektara pod šumom, a ostatak je ziratna zemlja), kojima je do tada gazdovao manastir Rača: veliki posedi od sela Rače uzvodno istoimenom rekam, pa na platu Kaluđerskih bara, sve u tri katastarske opštine. Kasnije je došlo na upravljanje Šumskoj upravi u Užicu, a potom prebačeno većim delom (šume) u nadležnost Nacionalnog parka Tara, a manjim (zemlja) na korišćenje Zemljirodničkoj zadrugi „Bajina Bašta“ (nešto malo poseda bilo je i u rukama SO Bajina Bašta i Doma zdravlja).

Svašta je tu decenijama rađeno, deljeno na placeve, prodavano. Bila

je to prava rasprodaja imovine koja je oduzeta manastiru. Dešava se i nešto apsurdno. Zadruga je imovinu, koja joj je data na upravljanje prodala, a tu kupoprodaju država je odobrila. Jer, ta zemlja je imala titulara, a to je manastir! Danas se ne zna tačno koliko je placova na manastirskoj zemlji, nekoliko desetina, procenjuju u manastiru. Da stvar bude gora, mada je pre tri godine donet Zakon o vraćanju crkvene imovine, i dalje se pojedini delovi od tih 200 hektara prodaju. Što se tiče manastirske šume, sa 800 hektara gazduje Nacionalni park Tara.

„Neki ljudi, pošto naknadno saznaju da su kupivši plac za vikendicu u stvari kupili manastirsku zemlju, dolaze kod nas u manastir da zatraže moj blagoslov, plašeći se anateme, prokletstva ako uzmu manastirsku svetu zemlju. Nikome ne dajem blagoslov, ni anatemu, na to nemam pravo. Ljude savetujem da ne upadaju u manastirsku imovinu. I da odustanu od tih poslova, da ih prava božja kazna ne stigne“, govori Sava.

Direktor Zemljirodničke zadruge u Bajinoj Bašti Radojko Jakovljević, u izjavi za javnost kaže da zadruga ima svega dvadesetak hektara te imovine na korišćenju. Vremenom su se menjali korisnici, nešto je i u vlasništvu Vojne ustanove Tara. Po njemu, nekad se nije mislilo na vraćanje zemlje manastiru, a posedi su sad rasparčesani.

Kako se gazduje manastirskom šumom, direktor Nacionalnog parka Tara Božan Tomić, u izjavi za javnost kaže: „Šume manastira su na Kaluđerskim barama i u selu

Rača, većina na padinama planine, reč je uglavnom o ogrevnom drvetu. Nije istina da sečemo tu šumu radi prodaje. Imamo uputstvo Vlade Srbije od početka prošle godine da ne treba seći tu šumu do konačne primene Zakona o vraćanju crkvene imovine i mi to poštujemo. Uostalom, imamo dovoljno svoje šume na ukupno oko 8.000 hektara kojom gazdujemo. Manastirska se jedino seče zbog proreda i uz odobrenje igumana, koji je dao saglasnost na taksačiju (merenje i popisivanje stabala), koja je, mada na nju nismo obavezni, upravo u toku. Ako neko poseduje podatke o neovlašćenju seči i šumskim krađama, trebalo bi da to prijavi nadležnima. Inače, Nacionalni park u mnogim prilikama pomaže manastiru: napravili smo dva nova toaleta kraj manastira, uređujemo šetne staze, čistimo prostore, ali to možda nije dovoljno vidljivo.“ (jun 2009).

Primer iz Hrvatske - Naplaćivanje nameta

Srpskoj pravoslavnoj crkvi (SPC) u Hrvatskoj proteklih godina, nakon višegodišnjih grčevitih napora predstavnika te crkve i njenih pravnih zastupnika, hrvatska država vratila je deo imovine koji joj je svojevremeno

oduzet, ali je reč o sasvim malom delu – manje od dva odstoa.

Uprkos tome, zagrebački arhijerejski namesnik Milenko Popović i pravni zastupnici SPC-a u Zagrebu, Simo Rajić i Zoran Novaković, istakli su početkom 2001. godine, u razgovoru za Tanjug, da pozdravljaju taj, makar i simboličan korak u vraćanju imovine SPC, kao nagoveštaj da bi i ostala imovina mogla da bude vraćena.

Do sada je vraćen deo crkvene imovine i to samo u Zagrebu i Rijeci, a SPC još čeka da joj se vrati nekoliko desetina hiljada kvadratnih metara poslovnog prostora, na

stotine stanova, više desetina hiljada hektara zemljišta i šuma, manastirska imanja, umetničke vrednosti... U Zagrebu je do 2014. godine vraćeno oko 3.000 od ukupno 7.000 kvadratnih metara poslovnog prostora. U hrvatskim medijima objavljeno je da je vraćeno 7.000 kvadrata, valjda da bi se pokazalo da se SPC-u vraća velika imovina, odnosno da hrvatska demokratska država vraća imovinu njenim pravim vlasnicima i, kako u Hrvatskoj kažu, „manjinskim“ verskim zajednicama.

Zagrebački paroh Popović ističe da nijedna zgrada nije vraćena u celini, u obliku u kom je oduzeta, već je vraćen samo poslovni prostor pojedinačno, a za svaki je trebalo podnositi poseban zahtev. Međutim, i u drugim mestima u Hrvatskoj stvari se nisu pomakle „s mrtve tačke“, a SPC poseduje zgrade i imanja u Pakracu i na Papuku, na području Karlovca, Knina, Šibenika...

Objekti SPC-a neretko se koriste za hrvatske „državne potrebe“, u njima su smeštene i rade državne službe i organi, kao, na primer, policija. Zagrebački arhijerejski namesnik Popović navodi primer Karlovca, gde su policija i županijska uprava smeštene u zgrade čiji je vlasnik SPC. „To je“, ocenjuje on, „tipičan primer arogancije hrvatske države prema SPC.“ Popović kaže da je vraćanje imovine „krucijalno pitanje“ za SPC u Hrvatskoj i ističe: „Da vratimo petinu imovine, mogli bismo normalno da živimo, bez ičije pomoći.“

Maćehinski odnos

„Hrvatska vlast“, kaže Popović, „ne pokazuje spremnost da učestvuje u obnovi pravoslavnih crkava, srušenih i oštećenih tokom proteklog rata u Hrvatskoj.“ Ilustrujući taj maćehinski odnos on navodi da je 2000. godine Katoličkoj crkvi odobreno oko 220 miliona kuna, odnosno 30 miliona evra, samo za finansiranje troškova župa i župnika. SPC u Hrvatskoj to i ne traži, jer to nije u njenoj prirodi i opredeljenju, ali smatra da bi Hrvatska trebala da učestvuje u obnovi pravoslavnih crkava oštećenih i porušenih u ratu i da SPC vrati oduzetu imovinu. Eparhijski savet u Zagrebu već nekoliko godina traži od Hrvatske da učestvuje u obnovi crkava, ali bez uspeha. Bilo bi i pravedno da se SPC nadoknadi izgubljena dobit koju bi imala od nevraćenog poslovnog

prostora i stanova, samo da je mogla da ih koristi. Teška borba za vraćanje imovine SPC u Hrvatskoj počela je 1997. godine, kada je donet zakon politizovanog i ideologizovanog naziva – Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vreme jugoslovenske komunističke vladavine. Taj zakon bio je i u funkciji tadašnjih izbora, ali – kažu predstavnici SPC – kakav god da je bio, ipak je predstavljao osnov da SPC krene u borbu za vraćanje svoje imovine. To je za SPC, što bi se reklo „životno pitanje“ jer bi bez toga bio ugrožen i njen opstanak u Hrvatskoj.

Osporavani kontinuitet

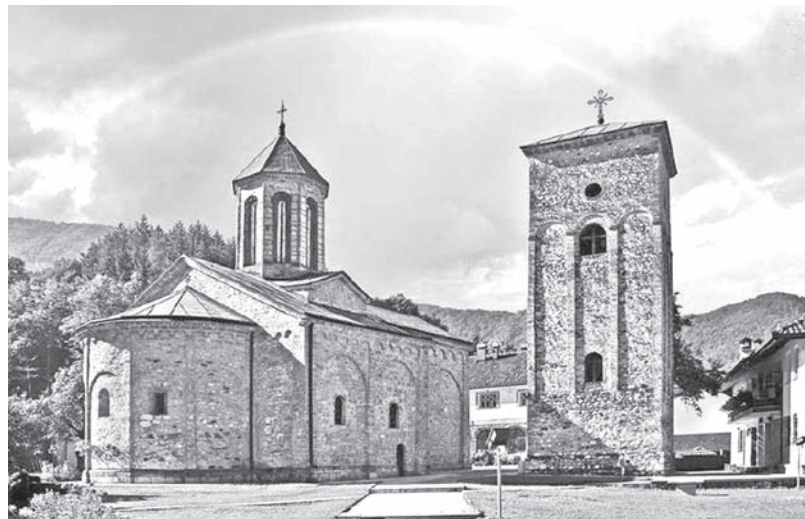
Stav SPC od početka je bio da se vrati ono što je oduzeto – zgrade, stanovi, šume i zemljište... Vraćanje imovine SPC smatra se najpravednijim rešenjem, tim pre jer se za sve ono što ne može da bude vraćeno, nudi naknada od ukupno četiri miliona kuna. Međutim, SPC i njeni pravni zastupnici bili su, a i još su, suočeni sa bezbrojnim preprekama u postupku vraćanja imovine, gde se u Hrvatskoj koriste sve moguće pravne i druge začkoljice da bi se vraćanje imovine otežalo i odugovlačilo. Jedna od takvih prepreka je i osporavanje kontinuiteta SPC, koja je u proteklom vremenu na prostorima Hrvatske nazivana različitim imenima.

Paroh zagrebački Popović podseća da je za vreme Austrougarske vladavine SPC nazivana „grkoistočna“, „grkoistočna nesjedinjena“, i „grkoistočna pravoslavna crkva“, a dodavan joj je čak i epitet „šizmatička“. A uvek se izbegavalo da se kaže da je – srpska. Da bi se dokazao kontinuitet SPC, u pomoć su pozivani i istoričari koji su se pojavljivali kao veštaci. Da bi se osporilo ili što više otežalo pravo na vraćanje imovine SPC, pribegava se i drugim „metodama“. Tako je od SPC traženo da plati nameste i iz vremena ustaške NDH, a nije pomoglo ni upozorenje da se time, praktično, priznaje kontinuitet Hrvatske sa NDH – iznos je morao biti plaćen. Osim toga, često se „igra“ i na zastarelost pojedinih zahteva, ne bi li se izbeglo vraćanje imovine.

Predstavnici SPC u Hrvatskoj i njeni pravni zastupnici velike nade polažu i u novi zakon o verskim zajednicama. Prema oceni pravnih zastupnika SPC, budući zakon o verskim zajednicama treba da reši mnogo problema, a najvećim dometom smatraju to što bi trebalo da se uvede ravnopravnost verskih zajednica i njihovo odvajanje od sekta, a što praktično znači da bi ostale tradicionalne verske zajednice bile ravnopravne s Katoličkom crkvom u Hrvatskoj.

(Nastaviće se)

(Delovi iz knjige Branislava Gulana „Sudbina oduzete imovine“. Knjiga se može naručiti (cena 2.000,00 dinara) kod izdavača banatski kulturni centar, JNA 35, Novo Miloševno, e-mail:banatskikulturni.centar@gmail.com ili na tel 023/783-155 ili kod autora na e-mail:gulan@nscable.net ili na tel. 063/8-666-527).

Predlog zakona SPC

Kada se očekivalo da će se krajem 1991. ili početkom 1992. godine ponovo pred poslanicima Narodne skupštine Srbije pojaviti Zakon o vraćanju imovine verskim zajednicama, Srpska pravoslavna crkva je bila predložila i svoju verziju teksta zakona koji je imao pet članova. Iako nije ni razmatran, iznosimo i taj predlog SPC.

Njegov tekst glasi: U članu 1: „Zgrade-zadužbine, zgrade-legati, stambene i poslovne zgrade, šume i obradivo zemljište, koji su Zakonom o nacionalizaciji najamnih zgrada (Službeni list FNRJ, br. 52/58 i 3/59) ili po drugim osnovama oduzeti crkvama i verskim zajednicama i prešli u društvenu svojinu, vratiće se u svojini ranijem sopstveniku.“

U članu 2: „Postupak o zahtevu za vraćanje zgrada-zadužbina, zgrada-legata, stambenih i poslovnih zgrada, šuma i obradivog zemljišta vodi komisija koju obrazuje Skupština opštine. Odluku po žalbi na prvostepeno rešenje donosi republička komisija koju

obrazuje ministar za urbanizam i stambeno-komunalne delatnosti.“

U članu 3: „Raniji sopstvenik (crkva i verska zajednica) podnosi zahtev komisiji preko opštinskog organa uprave nadležnog za imovinsko-pravne poslove prema mestu gde se nalaze građevinski objekti i zemljište. Uz zahtev se podnosi i odluka (rešenje, presuda ili drugi akt) o oduzimanju zgrada, šuma ili obradivog zemljišta čije se vraćanje traži.“

U članu 4: „Zgrade-zadužbine, zgrade-legati, stambene i poslovne zgrade prelaze u vlasništvo crkve ili verske zajednice kada opštinska komisija nađe da je zahtev opravdan i rešenje postane pravosnažno. Republika Srbija dužna je da sredstvima iz svog budžeta isplati nadoknadu sadašnjim privatnim vlasnicima zgrada, ukoliko su one prešle u privatne svojine.“

U članu 5: „Šume i obradivo zemljište vraćaju se ranijem sopstveniku (crkvi ili verskoj zajednici) kada komisija nađe da je zahtev osnovan i da su ispunjeni

predviđeni uslovi. Ukoliko se šume i obradiva zemljišta ne mogu vratiti zbog promene namene i slično, crkvi, odnosno verskoj zajednici, pripada naknada u drugom odgovarajućem zemljištu. U slučaju da se stranke ne mogu sporazumeti da se umesto šume, odnosno obradivog zemljišta vrati drugo odgovarajuće zemljište, naknada se može isplatiti u novcu.“ Ovako je izgledao predlog zakona Srpske pravoslavne crkve 1991. godine. Njegova Svetost, patrijarh srpski gospodin Pavle, smatrao je tada da bi se na ovaj način bar delimično i s velikim zakašnjenjem ispravila velika nepravda naneta SPC. Međutim, ni zakon koji je vratio u Narodnu Skupštinu Srbije Slobodan Milošević, niti ovaj, ali ni Nacrt koji su uradile vlasti koje su došle posle 5. oktobra 2000. godine, još se nije pojavio pred poslanicima. A ni do početka 2004. godine, kada se posle decembarskih izbora 2003. formira novi saziv Skupštine Srbije i nova Vlada.

BAČINCI • PETAR RAKIĆ, 25-GODIŠNJI RATAR I STOČAR

Naš rad je mukotrpan, a napredak spor

- Niko ko je na zemlji ne može da odustane od ovog posla tako lako, pa ni moja porodica, jer je u sve ovo što imamo ulagano tri četiri generacije unazad. Mi radimo bukvalno svaki dan tokom cele godine i opet na kraju zavisimo što od vremenskih prilika što od države – kaže mladi poljoprivrednik i stočar iz Bačinaca Petar Rakić

Iako ima samo 25 godina **Petar Rakić** iz Bačinaca već može da se pohvali dugogodišnjim stažom u poljoprivredi. Naime, ovaj mladi Bačinčanin još kao dete pomagao je svom ocu **Branimiru** u poslovima na njivi, a odmah nakon završene srednje škole za automehaničara osnovao je svoju porodicu i osamostalio se u poslu.

Pošto su moji starosedoci u Bačincima, stočarstvom i poljoprivredom su se bavili još i moji deda i pradeda, znači generacijama unazad, tako da sam i ja taj posao zavoleo još od malena. Iako sam imao priliku da idem na dalje školovanje ja sam se ipak opredelio da ostanem na selu. Moj tata je prvo držao bikove, a poslednjih 15 godina smo prešli na svinjogojstvo. Počeli smo sa stotinom, a sada smo već stigli do 300 komada. Imamo najmodernije prasilište i sve potrebne prateće objekte. Kod nas je u poslu glavni tata, ali se ipak o svemu zajedno dogovaramo, ne donosi nikakve odluke dok se prvo ne konsultuje sa mnom. Uglavnom uvaži moje mišljenje i retko kada uradi nešto po sopstvenom nahođenju – kaže Petar Rakić, poljoprivrednik i stočar iz Bačinaca.

Kako kaže, kada je odlučio da se bavi ovim poslom bio je pun optimizma i elana, ali sada ga je to već pomalo napustilo jer vidi da se od stočarstva i poljoprivrede sve teže živi.

Država ne preduzima ništa da unapredi položaj nas mladih poljoprivrednika, posebno kada je cena svinja u pitanju. Kažu da su u Nemačkoj svinje jedan evro, ali niko ne kaže da njihovi stočari dobijaju 50 evra subvencije od države po tovljeniku, a mi samo hiljadu dinara. Ponekad imam utisak kao da žele da unište nas male stočare i da ostanu samo veliki. Zato sam ove godine i smanjio površinu zemlje koju sam obrađivao, sa 110 jutara na 90, jer ne mogu više da idem u minus i da plaćam arendu a da mi zemlja

Petar Rakić iz Bačinaca

ne stvara prihod. Od repe sam odustao jer mi se ne isplati, tako da sada sejem kukuruze i soju. Višak soje prodajem, a kukuruze i sojinu sačmu uzimam za stoku. Imamo svu potrebnu mehanizaciju, a

Prasilište po savremenim standardima

pre sedam godina tata je kupio i kombajn. Trudimo se zajedničkim radom da polako napredujemo, ali sve to ide veoma sporo. Niko ko je na zemlji ne može da odustane od ovog posla tako lako, pa ni moja porodica, jer je u sve ovo što imamo ulagano tri četiri generacije unazad. Mi radimo mukotrpano cele godine i opet na kraju zavisimo što od vremenskih prilika što od države. Ja sam protekle godine jedva uspeo da teškom mukom odvojim deset dana da odem sa porodicom na more, jer sam bukvalno svaki dan tokom cele godine imao posla. Zimi dok namerim stoku i uradim nešto po dvorištu već padne mrak, a leti mi je udarno, ustajem u šest i po ceo dan sam sa ocem na njivi, tek uveče oko deset uđem u kuću – priča Petar, dodajući da svinje koje uhrani prodaje isključivo nakupcima, jer oni odmah isplaćuju novac.

A na pitanje da li bi nekome ko je mlad preporučio da se bavi ovim poslom, Petar odgovara potvrdno i pojašnjava:

Ukoliko je neko nasledio imanje i zemlju, odnosno ako ima početni kapital onda bih dao savet da

Sa stotinu stigao je na 300 komada svinja

proba da živi od zemlje. Ali, morao bi da zna da se svega treba odreći ako želi da nešto zaradi. Jer, sve je skupo, od opreme, mehanizacije,

do arende, tako da se treba dobro zapeti i ne odustajati odmah na početku.

S. Mihajlović
foto: M. Mileusnić

Rakići poseduju svu neophodnu mehanizaciju

BAČINCI • DRAGAN MILINKOVIĆ, 25-GODIŠNJI POLJOPRIVREDNIK

Optimista sam, nadam se boljem

Sve poslove obavljam sam, a radni dan mi traje od sedam ujutro do sedam uveče. Nemam ni dana odmora, niti dana bolovanja, pa zato i mislim da je prema ovome koliko radim moja zarada veoma mala – kaže Dragan Milinković, 25-godišnji poljoprivrednik iz Bačinaca

Dvadesetpetogodišnji **Dragan Milinković** jedan je od dvojice najmlađih poljoprivrednika u Bačincima. U svom vlasništvu ima 32 jutra zemlje, a obrađuje ukupno oko 95 jutara, pošto veći deo uzima u arendu.

Uzgajam standardne poljoprivredne kulture: soju, suncokret, kukuruz i žito. Od repe sam odustao jer se ne isplati, mada se slabo isplate i ove druge kulture, ali ipak moram da ih sejem zbog ishrane svinja. Držim oko stotinjak komada, ali pitanje je da li ću dogodine da nastavim sa tim poslom, s obzirom na ovogodišnju nisku cenu od 130 dinara po kilogramu. Sve poslove obavljam sam, a radni dan mi traje od sedam ujutro do sedam uveče. Nemam ni dana odmora, niti dana bolovanja, pa zato i mislim da je prema ovome koliko radim moja zarada veoma mala. Imam sina od tri godine i planiram da i njega savetujem da se bavi ovim poslom, ali samo pod uslovom da bude bo-

Dragan Milinković, poljoprivrednik iz Bačinaca

lja situacija, inače ću ga skrenuti sa ovog puta – priča 25-godišnji Dragan Milinković iz Bačinaca.

A ukoliko se to ne desi, ovaj mladi poljoprivrednik ima u planu da se bavi nečim drugim, jer kako kaže nema nameru da ide u propast zbog loše otkupne cene i dodaje:

Ovakvo loše stanje u poljoprivredi traje unazad već dve tri godine, gde smo – tu smo, stalno na istom mestu, umesto da napredujemo. Moj otac, od kojeg sam i nasledio zemlju i posao, barem je zapamtio neka bolja vremena, za razliku od moje generacije. Znam da mi je on pričao da je za godinu ili dve rada nekada mogao da kupi novu poljoprivrednu mašinu, a ja danas o tome mogu samo da sanjam. Jedino što mogu jeste da podignem neki kredit, ali opet se postavlja pitanje kakav rod će da bude i kako ću da vratim ono što sam od banke uzeo. Država na nas mlade poljoprivrednike uopšte ne gleda, umesto da nas stimuliše i da nam da volju da radimo. Ispada da bolje živi neko ko ima platu 40.000 dinara mesečno nego mi koji radimo

Nezadovoljan otkupnom cenom svinja

zemlju, jer su to ipak redovna primanja, za razliku od naših. Seljaci moraju da vode računa tokom cele godine, da kalkulišemo kad ćemo i šta prodati, odnosno u šta ćemo da uložimo. Razočaran sam sta-

njem u poljoprivredi, ali sam ipak optimista, pa me jedino još drži ta nada da će biti bolje.

S. Mihajlović
foto: M. Mileusnić

PROIZVODNJA REPE I ŠEĆERA (3)

Gorak ukus jeftine i neisplaćene šećerne repe

Lanjska duga kampanja 2014. godine u srpskim šećeranim, koja je završena tek u januaru, bez obzira na dobre prinose slatkog korena i rekordnu proizvodnju šećera, ostavila je gorčinu zbog poteškoća koje su bile prisutne, što se odražavalo na ugovaranje setve šećerne repe u 2015. godini, ali će se to osetiti još nekoliko godina, sve dok se ne vrati izgubljeno poverenje kod seljaka

Piše: **Branislav Gulan**

Površine pod šećernom repom u predstojećoj setvi 2015. godine bile su značajno smanjene i, po procenama, očekivalo se do 55.000 hektara, što je znatno umanjenje u odnosu na 70.000 hektara u 2014. godini pod slatkim korenima. Tako će produkcija u srpskoj šećernoj industriji od očekivanih 590.000 tona šećera, koja se dogodila 1989. godine, i 2014. godine, i dalje ostati nenadmašna! To će ostati želja preradivača i političara kako bi se hvalili sa uspešnim. Međutim, u 2015. godini bilo je zasejano samo 39.000 hektara. Zbog toga šećerane nemaju dovoljno sirovina. Kampanje u 2015. godini neće biti u šećerani u Zablju. U prošloj kampanji po učinku su nadmašene sve prethodne kampanje. Lanjska duga kampanja 2014. godine u srpskim šećeranim, koja je završena tek u januaru, bez obzira na dobre prinose slatkog korena i rekordnu proizvodnju šećera, ostavila je gorčinu zbog poteškoća koje su bile prisutne, što se odražavalo na ugovaranje setve šećerne repe u 2015. godini, ali će se to osetiti još nekoliko godina, sve dok se ne vrati izgubljeno poverenje kod seljaka.

Zainteresovanost proizvođača je opala, s jedne strane, zbog cene, a s druge, zbog produžene kampanje, ali je u toku, i plan je da postignemo 12.000 hektara kao i prošlih godina, saznajemo od direktorke Fabrike šećera TE-TO Teodora Deak.

Rekordi iz minule kampanje, prateći poteškoćama, zagorčani su nepovoljnim računima i u Fabrici šećera TE-TO u Senti, koja je preradila 1.124.000 tona šećerne repe i proizvela 108.000 tona šećera. Zbog toga što se usled nepovoljnih vremenskih prilika kampanja odužila i trajala čak 125 dana, ali i zbog stanja na tržištu i niske cene šećera, pogodeni su i proizvođači šećerne repe. Osim niže cene, koja je predočena još pre nego što je vađenje repe počelo, i smanjenje digestije, isplata je obavljena sa velikim smanjenjem i zakašnjenjem. Na sirovinskom području senčanske šećerane prosečan rod bio je veći od 70 tona po hektaru, uz digestiju tek nešto višu od 13 odsto, ali bilo je i takvih parcela na kojima je slast dostizala svega osam do deset procenata.

Isplata se bila odužila jer je kampanja potrajala do 5. januara 2015. godine. Naš plan je da sve obaveze prema proizvođačima izmirimo do kraja marta 2015. godine, s obzirom na to da se kampanja odužila i da smo imali ovako veliki rod, to je predstavlja

Kad krene kampanja cene se ujednače

veliko opterećenje za šećeranu. Proizvođači su u proseku postigli cenu repe od 3,20 do 3,30 dinara kilogram, kaže Teodora Deak.

Na sve poteškoće nadovezale su se i nepovoljne okolnosti niske cene šećera na tržištu. Ipak, od početka 2015. godine na evropskom i svetskom tržištu šećera došlo je do manjeg pomaka jer je cena neznatno povećana, ali direktorka senčanske šećerane veli da je u ovom trenutku to nedovoljno da se popravi nepovoljna situacija. Ona naglašava da se, uz podmirivanje domaćeg tržišta, dve trećine produkcije iz senčanske šećerane izvozi. Napominje da je na tržištu Evropske unije cena tone šećera 370 do 380 evra. U EU senčanska šećerana će, po utvrđenoj kvoti, iz iz minule kampanje izvesti 36.000 tona, dok će za preostale količine kupce tražiti na tržištu zemalja u okruženju, u Makedoniji, Bosni i Hercegovini i drugim zemljama.

Da se šećerna repa sa njiva transportuje u decembru 2014. godine i januaru 2015. godine bio je do sada neviđen slučaj u Vojvodini. Razlog ovom presedanu je, kako se može saznati, odbijanje preradivača da prime rod „zbog nedovoljno preradivačkih kapaciteta“. Zbog toga na njivama širom Vojvodine je i na početku 2015. godine dugo bilo velikih količina jesenjeg roda šećerne repe.

Repa je krajem 2014. i početkom 2015. godine dugo stajala na gomilama, koje su na nekim mestima bile duge i po nekoliko stotina metara. Da će do ovakvog razvoja događaja do

ći moglo se naslutiti početkom jeseni 2014. godine, u vreme sezone vađenja repe, kada su šećerane uočile kampanje korigovale unapred potpisane ugovore umanjujući otkupnu cenu sa 40,30 na 38 evra po toni.

Neprijatno sam iznenađen promenom ugovora i smanjenjem otkupne cene. Razmišljam da smanjim površinu pod repom. Nije isplativo gajiti ono na šta ni država ni ja kao proizvođač ne možemo da utičemo, priča je poljoprivrednik Dragan Erdeljan iz Zrenjanina.

Manje površine

Šećerna repa u Srbiji seje se samo u Vojvodini, gde se 2010. godine nalazila na oko 66.511 hektara. Sa preradivačima u Hrvatskoj tada je bilo ugovoreno je oko 5.000 hektara dok se vlasnici slatkog korena na oko 6.000 hektara nisu ni za koga vezali, pa će ga prodati onome ko ponudi veću cenu. Repa bi u Vojvodini mogla da se seje i na 90.000 hektara, dodaje sekretar Udruženja za poljoprivredu Privredne komore Vojvodine Đorđe Bugarin. To bi bili dva i po puta veći resursi nego u Hrvatskoj. Evropski lideri, Francuska i Nemačka postižu i do 10, dok smo mi povoljne prošle sezone ostvariti tek 7,6 tona šećera po hektaru. Potrebe tržišta Srbije su do 250.000 tona šećera. Ako se vratimo unazad videćemo da su samo šećerane u Vojvodini sad već daleke 1989. godine proizvele 590.000 tona šećera, a to bi mogli i danas. Uz pomoć države za to je potreban i siguran partnerski odnos između proizvođača i preradivača. Taj odnos je narušen i sad, pa je značajno smanje i setva u 2015. godini. Očekivalo se najviše 50.000 hektara. Međutim, i ta značajno smanjena brojka ostala je samo želja, pa se repa ove jeseni vadi sa manje od 40.000 hektara!

Nestali hektari sa repom

Površine pod šećernom repom ove godine manje za trećinu, zasejano tek oko 40.000 hektara, a pri tom je i suša uzela veliki danak. Hektari sa repom su nestali zbog lošeg odnosa preradivača prema proizvođačima.

Proizvođači šećera i pored sušom uvećanog sadržaja šećera u šećernoj repi, 2015. godinu, kako procenjuju stručnjaci, neće pamtititi kao slatku. Zbog znatno manjih zasejanih površina, ali i suše duže od dva meseca, šećerna repa će u Srbiji je veoma „tražena roba“. Sad je sigurno da svih

Repa bi u Vojvodini mogla da se seje i na 90.000 hektara

šest aktivnih šećerana u Srbiji neće pokretati proizvodnju. Odnosno slatki koren preraduju samo oni koji su se „dokopali“ sirovine... Šećernom repom, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, zasejano je samo oko 40.000 hektara. To je, u odnosu na prošlogodišnju površinu, smanjenje za 34,3 odsto, a u odnosu na desetogodišnji prosek manje za čak 37,6 odsto.

Planiramo da ove godine otkupimo rod sa 10.500 hektara, pošto smo to ugovorili sa proizvođačima, odnosno, planiramo da preradimo oko 550.000 tona šećerne repe i u zavisnosti od digestije, proizvedemo između 78.000 i 80.000 tona šećera - navodi Teodora Deak, direktor preradive TE-TO u Senti, koja posluje u sastavu italijanskog SFIR-a. Nadam se da ćemo ovaj plan, pre svega otkupa repe, uspeti da ostvarimo, pošto mi se čini da će bar dve šećerane, od šest, koliko ih radi u Srbiji, ostati bez sirovina. Mi smo poljoprivrednicima ponudili cenu od 3.700 dinara za tonu repe sa sadržajem šećera od najmanje 16 odsto. Mislim da sličnu cenu nude i ostale šećerane, a i pravilo je, kada kampanja krene, cene se ujednače...

Sa površina pod šećernom repom, procenjuju stručnjaci Privredne komore Srbije, očekuje se oko dva miliona tona sirovine, a to je dovoljno za proizvodnju 340.000 tona šećera. Domaća potrošnja već godinama se kreće oko 100.000 tona, a za izvoz se planira oko 230.000 tona, tako da će, i sa smanjenim rodnom, potrebe biti podmirene.

Repa je preživela sušu, koja je ostavila traga utoliko što se u korenu očekuje veći sadržaj šećera, odnosno, povećana digestija - navodi Mihaj-

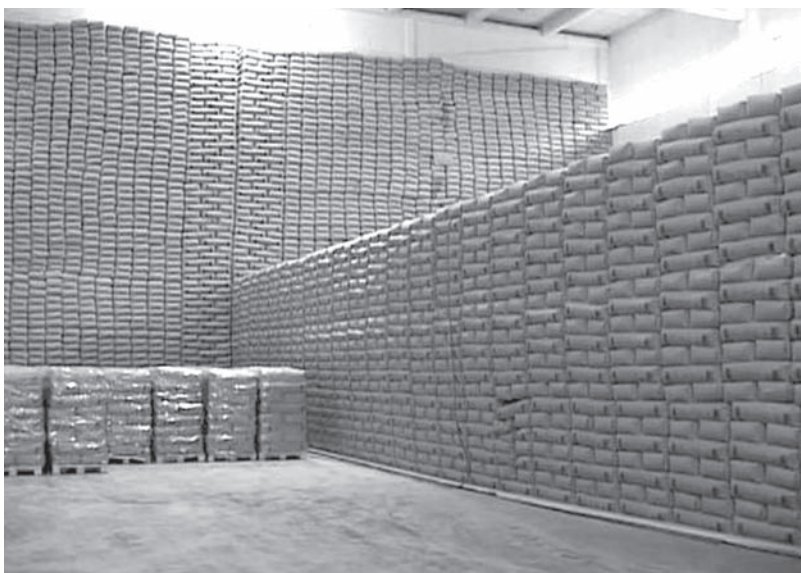
lo Ćirić, sa novosadskog Instituta za ratarstvo i povrtarstvo. U odnosu na 2014., kišnu godinu, kada je 100 tona po hektaru bio uobičajen prinos, ove godine će količina korena biti manja za 30, 40, pa i 50 odsto, u zavisnosti od primenjene agrotehnike. Visoke temperature naterale su biljke da se bore za preživljavanje, tako da je razvoj korena ostao u drugom planu. Poljoprivrednici su, takođe, lane imali veoma loše iskustvo sa cenom koju su dobili za svoj rod, pa nisu bili stimulirani da repu gaje ove godine. U tome se i nalaze uzroke smanjenih površina pod nekadašnjim „slatkim korenima“, koji je sad postao „gorak“. Ćirićev stav o ceni, odnosno uslovima otkupa, deli i Draško Danilović, poljoprivrednik iz Kuzmina, koji je ove godine repu sejo na 50 hektara.

Uslove otkupa, odnosno prodaje, nisam definisao što proizvodnju nisam direktno ugovarao ni sa jednom šećeranom - navodi Danilović.

Šećerna vodica

U svim prilikama se ponavlja i priča o švercu šećera. Naime, ističe se kako proizvođači sokova uvoze „tečni šećer“ koji se kod nas ne proizvodi. Tako se tvrdilo da smo izvozili veće količine šećera po višoj ceni, a iz Bosne i Hercegovine uvozili šećernu vodicu koja je dobijena iz šećerne trske. Naravno, ona je lošeg kvaliteta i jeftinija od našeg šećera. Stručnjaci kažu da ova tekućina nije tečni šećer, jer ne sadrži ni fruktozu ni glukozu. Tvrdi se da je zbog šverca šećerne vodice, domaće tržište od 245.000 tona šećera, u 2009. godini bilo smanjeno za 25.000 tona šećera!

(Nastaviće se)

Potrebe tržišta Srbije su do 250.000 tona šećera

Da se repa transportuje u decembru 2014. godine i januaru 2015. godine bio je do sada neviđen slučaj u Vojvodini

INĐIJA • OSNIVA SE OPŠTINSKI FOND ZA POLJOPRIVREDU

Za razvoj agrara 20 miliona dinara

U vremenima kada se poljoprivrednici nalaze u nezavidnom položaju, pomenuta sredstva će biti iz opštinskog budžeta usmerena direktno ka malim i srednjim poljoprivrednim gazdinstvima za nabavku nove mehanizacije i opreme i unapređenje poljoprivredne proizvodnje

Kako su poručili nadležni iz Agencije za ruralni razvoj opštine Inđija nakon nedavno održane sednice Opštinskog veća, početkom 2016. godine biće osnovan Fond za razvoj poljoprivrede, putem kojeg će poljoprivrednici sa teritorije inđijske opštine dobiti značajnu podršku i pomoć, a reč je o sredstvima u ukupnom iznosu od oko 20 miliona dinara. Prema rečima **Nemanje Čorka**, direktora inđijske agencije, u vremenima kada se poljoprivrednici nalaze u nezavidnom položaju, pomenuta sredstva će biti iz opštinskog budžeta usmerena direktno ka malim i srednjim poljoprivrednim gazdinstvima. On je takođe u razgovoru za Sremsku poljoprivredu istakao da su tokom 2015. značajna sredstva stigla preko pokrajinskih konkursa.

Na poslednjoj sednici Opštinskog veća doneta je Odluka o otvaranju budžetskog fonda za poljoprivredu opštine Inđija. Program podrške za sprovođenje je dokument koji prati ovu odluku i tim programom će jasno biti definisane mere

koje će biti predmet finansiranja po konkursima u 2016. godini - rekao je direktor i pojasnio:

- Izrada pomenutog programa je pri kraju, nakon čega će biti poslat Ministarstvu poljoprivrede i zaštite

Nemanja Čorak, direktor

životne sredine na uvid i davanje saglasnosti. Čim ova procedura bude sprovedena biće poznate mere koje ćemo sprovesti na teritoriji naše opštine. U svakom slučaju, akcenat smo stavili na mala i srednja poljoprivredna gazdinstva, pre svega na stočarstvo a potom i na ratarstvo, voćarstvo, povrtarstvo i ostale grane. Agencija će po ustaljenoj dobroj praksi sprovesti konkurse u saradnji sa Opštinskom upravom, odnosno Odeljenjem za finansije i budžet istakao je on.

- Što se tiče 2015. godine koja je na izmaku, možemo reći da smo obavili dobar deo posla i da smo veoma zadovoljni a nadamo se i naši poljoprivrednici. Prema našim saznanjima, samo u ovoj godini je iz Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo po raznim konkursima stiglo oko 40 miliona dinara, što nije mali iznos - kaže Nemanja Čorak i napominje da, kada je reč o Upravi za agrarna plaćanja i republičkim sredstvima, još uvek se sabira učinak.

Nabavka nove mehanizacije i druga ulaganja

Kada je reč o konkursima za poljoprivrednike, ove godine je vladalo najveće interesovanje za nabav-

ku protivgradnih mreža i na osnovu ovog konkursa je odobreno oko 25 miliona dinara za poljoprivrednike na teritoriji opštine Inđija poručuju iz Agencije.

Podsećamo, Agencija za ruralni razvoj opštine Inđija osnovana je 2008. godine kao društvo sa ograničenom odgovornošću sa ciljem da poboljša kvalitet života i rada u ruralnim područjima opštine, a planovi na 2016. godinu odnose se na pružanje dalje podrške svim poljoprivrednicima.

- Prioritet za narednu godinu će svakako biti Fond za poljoprivredu, ali nećemo zanemariti Pokrajinske i Republičke konkurse koji su nam do sada bili od velike pomoći poručio je na kraju razgovora Nemanja Čorak, direktor Agencije za ruralni razvoj.

M. Balabanović

Reč predsednika

Pored predloga Odluke o budžetu, kao najznačajnije tačke Opštinskog veća, najveće interesovanje i pažnju izazvala je tačka koja se odnosi na osnivanje Fonda za poljoprivredu. Prema rečima Petra Filipovića, predsednika opštine Inđija u budžetu za narednu godinu naći će se oko 20 miliona dinara namenskih sredstava za razvoj poljoprivrede.

- Reč je o sredstvima koja smo uvrstili u budžet, a ono što nam predstoji jeste izrada programa, odnosno plana na koji način će

biti utrošena sredstva. U situaciji kada viši nivoi vlasti ukidaju subvencije poljoprivrednicima, mi smo se potrudili da nađemo način i da direktno finansijski pomognemo naše poljoprivrednike koji su važan segment razvoja opštine. To znači da će oni imati mogućnost da unaprede svoju poljoprivrednu proizvodnju kroz nabavku nove mehanizacije i opreme, ulaganje u repromaterijal ili bilo koji drugi način koji će im olakšati posao - rekao je prvi čovek opštine.

U budžetu opštine predviđeno oko 20 miliona dinara za agrar

PEĆINCI • URUČENI REZULTATI ANALIZE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Savetovanje sa poljoprivrednicima

Besplatnom analizom zemljišta koju je omogućila lokalna samouprava, u pećinačkoj opštini obuhvaćeno je blizu 400 hektara. PH vrednost varira od slabo kisele do slabo alkalne, ali ne može se dati generalna ocena - rečeno je na prošlonedeljnom sastanku poljoprivrednika i stručnjaka Poljoprivredne stručne skužbe Sremska Mitrovica

Utorak i sredu, Udruženje poljoprivrednih proizvođača i Agencija za razvoj opštine Pećinci, u saradnji sa Poljoprivrednom stručnom službom iz Sremske Mitrovice, organizovala je savetovanje sa poljoprivrednicima na temu analize zemljišta i pravilne upotrebe mineralnih đubriva. Tom prilikom poljoprivrednicima koji su obavili besplatnu analizu zemljišta u okviru akcije koju je finansirala opština Pećinci, uručeni su rezultati analize. Ujedno, to je bila i prilika da u neposrednom kontaktu sa poljoprivrednim stručnjacima dobiju tumačenja rezultata analize, razjasne sve eventualne nejasnoće i dobiju preporuke za dalju primenu veštačkih đubriva.

- Mi smo uradili analize negde oko 216 uzoraka čime su obuhvaćena 72 poljoprivrednika - rekao je **Mitar Ristivojević**, predsednik pećinačkog Udruženja poljoprivrednih proizvođača i dodao da je besplatnom analizom zemljišta koju je omogućila lokalna samouprava, obuhvaćeno blizu 400 hektara na teritoriji pećinačke opštine.

- Cilj ovog okupljanja je bio da se proizvođači informišu o analizama

Poljoprivredno savetovanje

zemljišta i da sve što im nije jasno u vezi s tim analizama da, dodatno pitaju nas iz Poljoprivredne stručne

službe. Sigurno je da su saznali nešto novo, da su otklonili neke svoje dileme i na osnovu ovih analiza i

preporuka koje su dobili, trebali bi da primenjuju mineralna đubriva. Posmatrajući čitav Srem, ne može-

mo dati generalnu ocenu, da je zemljište ni dobro, ni loše. Ima delova Srema gde je zemljište izvanredno, vrhunskog kvaliteta, ima delova gde je zemljište lošije, slabe plodnosti, gde bi trebalo obratiti više pažnje na povećanje plodnosti zemljišta, sve u cilju postizanja viših prinosa. Na teritoriji pećinačke opštine je nešto lošije zemljište, recimo od zemljišta Mitrovačke i Sidske opštine. PH vrednost varira. Kreće se od slabo kisele do slabo alkalne, ali ne može se dati generalna ocena. Trebalo bi, konkretno za svaku njivu uzeti uzorak, analizirati i na osnovu te analize dati konkretnu preporuku - naglasio je dr **Vladimir Marić**, samostalni stručni saradnik i savetodavac u Poljoprivrednoj stručnoj službi Sremska Mitrovica.

Inače, savetovanje za poljoprivrednike iz Pećinaca, Sibača, Popinaca, Prhova, Sremskih Mihaljevaca, Deča, Šimanovaca i Karlovčića održano je u utorak, 22. decembra u prostorijama Opštinske uprave opštine Pećinci, a dan kasije u Donjem Tovarniku za poljoprivrednike iz drugih naselja opštine.

G. M.

NA SREMSKIM NJIVAMA I VOĆNJACIMA

Zima bez glodara

Ima pojedinačnih slučajeva gde ima rupa od glodara, ali veće štete, na sreću, nema

Na poljima pod pšenicom u Sremu nije primećena značajnija pojava glodara, kažu poljoprivredni stručnjaci. Poljoprivrednici poučeni lošim iskustvom iz predhodnih godina, zaštitu od glodara uradili su preventivno.

Poljoprivrednik iz Vognja **Jova Matić** je ove jeseni zasejao pšenicom nešto više od 10 hektara. Setvu je obavio u optimalnom agrotehničkom roku i usev za sada do-

Jova Matić

bro igleda. Kaže sve je uradio na vreme i bilo bi šteta da usev strada od glodara. Zato svakodnevno obilazi polja pod pšenicom i spreman je za eventualnu zaštitu.

- Pšenica je dobra. Na sreću nema jutarnjih mrazeva koji mogu oštetiti usev jer nema ni snega. Još uvek nisam primetio napade glodara, ali moram biti obazriv. Znam da oni mogu da nparave veliku štetu, tako da često obilazim njive jer važno je zaštitu obaviti na vreme - kaže Matić.

I poljoprivredni stručnjaci potvrđuju da za razliku od predhodnih, ove godine značajnije pojave glodara u Sremu nema.

- Obilazeći parcele nismo uočili veći napad glodara na poljima pod pšenicom. Ima pojedinačnih slučajeva gde ima rupa od glodara, ali veće štete, na sreću, nema. Poljoprivrednici su poučeni lošim iskustvom iz predhodnih godina zaštitu obavili preventivno, što ne može da smeta. Medjutim nema potrebe za zaštitom, trenutno - kaže **Gorica Kozobarić**, stručni saradnik za zaštitu bilja u Poljoprivrednoj stručnoj službi u Rumi.

I dok ratari nemaju problema sa najezdom glodara u pšenici, voćari treba da budu obazrivi. Posebno oni

Gorica Kozobarić

koji imaju mlade zasade, kažu poljoprivredni stručnjaci.

- Mlada stabla treba zaštititi na vreme i pravilno. Najbolja je zaštitna mrežica i to do prvih grana - kaže Gorica Kozobarić i upozorava da se ne retko dešava da tokom zimskog perioda zečevi naprave velike štete na zasadima voća, pa je savet voćarima da stabla što pre zaštite, ako to već nisu učinili, dodaje Kozobarić.

Glodara ipak ima

- Posebno treba biti obazriv kod podizanja novih zasada. Naime, obilsakom terena utvrđeno je da se glodari naseljavaju u tek iskopane rupe, što može da dovede do uništavanja korenovog sistema, ukoliko se zaštita ne odradi pre zatrpavanja - kaže Gorica Kozobarić.

Inače, u Sremu je iz godine u godinu sve više novih zasada voća, posebno u delu iriške opštine. I dalje je najzastupljenija voćna vrsta jabuka, a poslednjih dana veliki broj proizvođača je radio besplatnu analizu zemljišta upravo za podizanje novih zasada voća. **Z. Markovinić**

NAUKA U PRAKSI

Zahtevi pšenice prema mineralnoj ishrani

Količina mineralnih elemenata koje biljka uzima iz zemljišta zavisi od prinosa zrna i vegetativnog dela, pa se ove vrednosti kolebaju u znatnim granicama, kao što se visina prinosa koleba

Piše: **Božidar Plećaš, dipl. ing., PSS Vršac**

Već u prvim danima života biljka pšenice počinje da usvaja hranljive elemente iz zemljišta. Ustanovljeno je da broj elemenata koji ulaze u sastav zrna i slame pšenice prelazi 15, a od njih se u najvećim količinama susreću silicijum, azot, kalijum, fosfor, kalcijum i magnezijum, a za normalan rast i razviće potrebni su još gvožđe i sumpor, a neophodni su još i mikroelementi: cink, nikal, mangan, bor, bakar, kobalt i dr.

Azot, fosfor i kalijum su tri makroelementa koja je potrebno u određenim količinama unositi i na najplodnijim zemljištima, bez obzira da li se tu radi o direktnom unošenju hraniva, ili pod neku prethodnu kulturu.

Količina mineralnih elemenata koje biljka uzima iz zemljišta zavisi od prinosa zrna i vegetativnog dela, pa se ove vrednosti kolebaju u znatnim granicama, kao što se visina prinosa koleba. U zavisnosti od agrotehničkih i sortnih uslova za stvaranje 100 kilograma zrna i odgovarajuće količine slame pšenice potrebno je oko 2-3 kg azota, oko 1,2 -1,85 kg fosfora, oko 1,6-3,0 kg kalijuma.

Pravilna ishrana azotom važna je u toku celog života biljke. Obilna i pravilna ishrana azotom naročito je značajna u formiranju klasa i di-

ferencijaciji klasaka u klasu. U fazi bokorenja i vlatanju, kao i u fazi klasanja i nalivanja zrna. Ako je u ovim fazama obezbeđena pravilna ishrana azotom uz druge hranljive elemente, onda su obezbeđene osnovne komponente prinosa: broj klasova, broj zrna u klasu i masa pojedinih zrna.

Usled nedostatka azota list pšenice žuti, a zatim propada: stabljike su tanke, bokorenje slabo, list je uzak. Biljke kojima nedostaje azot daju sitnije i slabije razvijene klasove od normalno hranjenih biljaka.

Veća količina azota na bogatim zemljištima utiče na produženje vegetacije za 3-5 dana a, ukoliko je azot dat jednostrano ili u nepravilnom odnosu prema fosforu i kalijumu dovodi do povreda stabljikom rđom, izduživanja čelija usled čega stabljika postaje nežna i poleže.

Fosfor takođe ima veliki značaj za prinos pšenice, ali na specifičiji način nego azot. Fosfor utiče na razvoj korenovog sistema i bokorenja, na aktivnije usvajanje azota, na skraćivanje vegetacije, na povećanje otpornosti prema niskim temperaturama i nepovoljnim u doba nalivanja i sazrevanja. Najveće potrebe za fosforom su u toku prvih 4 - 5 nedelja, zatim u fazi formiranja sporogenih tkiva. Kasnije inten-

Pravilna ishrana azotom važna je u toku celog života biljke

zitet potreba stalno opada i pri kraju vegetacije se svodi na minimalne vrednosti.

Usled nedostatka fosfora biljke pšenice imaju slabe stabljike, zakašnelo bokorenje, sitne klasove i karakteristično sitno, sa plavkasto - zelenim tačkama koje se javljaju i na stablu.

Nedostatak fosfora zadržava korišćenje azota u biljkama, usled toga se u njima nakuplja suvišan ni-

tratni azot. Fosfor, prema tome, ima uticaja na iskorišćavanje azota pri ishrani nitratnom formom, za razliku od kalijuma, u čijem se prisustvu iskorišćava azot u amonijačnoj formi.

Iako pšenica iznosi dosta kalijuma, njegov značaj u ishrani je, u poređenju sa azotom i fosforom, nešto manji. Nedostatak kalijuma za država porast biljaka, a uz ovo one su osetljivije na klimatske ekstreme. Nedostatak kalijuma, takođe,

smanjuje kvalitet zrna. Pšenica usvaja kalijum do kraja razvića, ali uglavnom, do faze cvetanja.

Usled nedostatka kalijuma stabljike pšenice su tanke i niske, članci kratki, sekundarna stabla ne donose klas, lišće je žučkastomrkozeleno, a ivice i vrhovi listova izumiru. Pri nedostatku kalijuma biljke veoma reaguju na kolebanja temperature i vlage u zemljištu, kvalitet zrna se pogoršava, prinos opada; i pri nedostatku kalijuma azot se nedovoljno iskorišćava.

Kalcijum je neophodan element u toku celog života biljke. Nedostatak kalcijuma na slab porast korenovog sistema. Međutim, nedostatak kalcijuma, kao elementa ishrane je izuzetna pojava; njegova uloga je posredna, jer utiče na reakciju zemljišnog rastvora, a preko ovog na mikrobiološke procese u zemljištu.

Za normalan rast i razvoj pšenice potrebno je da u hranljivoj sredini budu obezbeđeni gvožđe, mangan i sumpor, koji se u zemljištu ne nalaze u dovoljnim količinama, iako je nedostatak ostalih mikroelemenata nešto ređa pojava. Različito dejstvo ovog ili onog mikroelementa na pšenicu zavisi od njihovog sadržaja u datoj sredini, od oblika jedinjenja u kome se mikroelementi nalaze, stanja zemljišta a naročito od njegovog bogatstva u organskim materijama.

Vreme pomaže „kasnijoj setvi“?

Zbog ranijeg skidanja jarih useva postojali su povoljni uslovi za raniju obradu, pripremu i setvu pšenice - Očekuje se da će prerađivači šećerne repe u narednoj godini morati ići na povećanje cena i poboljšanje uslova proizvodnje

Poljoprivredna proizvodnja i ove godine, generalno zavisila od vremenskih prilika, smatra diplomirani inženjer Goran Drobniak iz Poljoprivredne stručne službe Ruma. Kada je u pitanju proizvodnja strnina, ostvareni su zadovoljavajući rezultati, dok je kod proizvodnje jarih kultura posebno do izražaja došao uticaj vremenskih prilika, odnosno raspored padavina.

Bukvalno je jedan letnji pljusak odlučivao o visini prinosa, tako da su velike razlike od atara do atara, kaže Drobniak. Nekih većih problema u samoj proizvodnji nije bilo, a proizvođači su sve više svesni značaja stručne pomoći. Poljoprivrednici koriste naše savete u sve većoj meri. Kada je reč o trenutnom stanju useva, pšenica je u fazi mirovanja. Nema nekih oštećenja od glodara kakvih je bilo prethodnih godina, ali treba biti oprezan, i savet je proizvođačima da obidu s vremena na vreme svoje parcele. Poljoprivredna stručna služba će u saradnji sa Opštinom Ruma krenuti u akciju uzorkovanja zemljišta. Reč je o besplatnoj analizi zemljišta koja predstavlja pravu krvnu sliku zemljišta i daje sliku njegovog kvaliteta. Na osnovu analize poljoprivredni proizvođači dobijaju preporuku koju vrstu, i koju količinu đubreta treba da primenjuju naredne četiri godine. Sve je veći broj zemljoradnika koji se na ove akcije odazivaju i donose uzorak svog zemljišta na analizu, i to može sve da nas raduje.

**Zasejano
66.2013 hektara**

O jesenjoj setvi i planu prolećne setve, Drobniak ukazuje na analizu koja je izneta na zajedničkoj sednici Odbora Udruženja za agrar i Sa-

Goran Drobniak

veta Grupacije registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava Sremske privredne komore, koja je održana u prostorijama Sremske privredne komore, 17. decembra, kada je razmatrana i informacija o ostvarenju biljne proizvodnje i jesenjoj setvi u Sremu 2015. godine.

Ozimim kulturama ove jeseni je zasejano 66.213 hektara, što je za 11,7 odsto više nego prošle godine. Najviše je zasejano pšenicom 58.660 hektara, što je 2,9 odsto više od planiranih 57.000 hektara. U odnosu na prošlu godinu (52.338 ha) povećanje površina je za 12,1 procenat. Zbog ranijeg skidanja jarih useva postojali su povoljni uslovi za raniju obradu, pripremu i setvu pšenice. Setva je počela već početkom oktobra, a obilne padavine su prekinule setvu u drugoj dekadi oktobra. Setva je mogla da se nastavi u trećoj dekadi oktobra, tako da oktobarske setve od ukupnih zasejanih površina, ima oko 55 odsto površina. Setva je nastavljena u novembru i trajala je sve do prvih padavina u trećoj dekadi ovog meseca. Nada je da će prognozirani

decembari uslovi, bez niskih temperatura, obezbediti da i ove kasnije setve uđu u zimski period. Ozimim ječmom je zasejano 4.795 hektara ili 95,9 odsto od planiranih površina. Zasejano je za 9,3 posto više ozimog ječma nego prošle godine (4.385 ha). Setva je po izveštajima završena do kraja oktobra. Tritikaleom je zasejano 2.050 hektara od planiranih 2.000 hektara. U odnosu na prošlu godinu zasejano je 10,4 odsto više površina. Celokupna površina je zasejana zaključno sa 15. novembrom 2015. godine. Uljanom repicom je zasejano 708 hektara ili 1,9 posto više nego prošle godine.

**Za prolećnu setvu
172.517 hektara**

Za prolećnu setvu 2016. godine u Sremu je ostalo 172.517 hektara slobodnih oraničnih površina. Smanjenje površina jarih useva u odnosu na prošlu godinu za 6.938 hektara (3,9 odsto) je rezultat povećanja površina pod strninama ove jeseni. Kod pravljenja plana setve su uzeti u obzir višegodišnje strukture setve, struktura setve u prošloj godini, plodored, kretanje cena poljoprivrednih proizvoda, kako na domaćem tako i na stranom tržištu, zalihe na svetskom tržištu i predviđanje cena naredne godine, izvoz, razvoj stočarstva, razgovori sa proizvođačima, prerađivačima, naukom, privrednim komorama, zadružnim savezom, udruženjima poljoprivrednika i drugo.

U prolećnoj setvi 2016. godine u Sremu, očekuje se malo smanjenje površina pod kukuruzom za 2,8 odsto u odnosu na prošlu godinu. Ova kultura je 2015. godine imala značajan podbačaj prinosa zbog suše. Veće smanjenje površina pod ovom kulturom se ne planira zbog stabilnijih cena kukuruza, koju ima ova glavna izvozna kultura. Šećerna repa ove 2015. godine, je kultura koja je dobro izdržala letnji sušni period na sremskim poljima, i postignuti su solidni prinosi u ovim uslovima. Cena korena šećerne repe je bila niska, pa su zbog toga bile male zasejane površine. Očekuje se da će prerađivači šećerne repe u narednoj godini morati ići na povećanje cena i poboljšanje uslova proizvodnje da bi šećerane imale kampanju koja će imati bolje iskorišćenje kapaciteta. Zbog svega toga smatra se da će doći do izvesnog povećanja površina pod ovom kulturom. Planira se povećanje u odnosu na prošlu godinu za oko 22,4 posto. Pod suncokre-

Oralo se i u decembru

SETVA STRNINA U SREMU

OPŠTINA	PŠENICA		OZIMI JEČAM	
	Plan	Zasejano	Plan	Zasejano
1. Inđija	8.550	8.720	300	315
2. Irig	5.200	5.210	200	200
3. Pećinci	9.100	9.000	2.050	1.900
4. Ruma	9.200	9.200	430	430
5. S.Mitrovica	13.950	14.145	700	700
6. S.Pazova	5.800	5.795	1.220	1.170
7. Š i d	5.200	6.590	100	80
UKUPNO	57.000	58.660	5.000	4.795

SETVA TRITIKALE I ULJANE REPICE U SREMU

OPŠTINA	TRITIKALE		ULJANA REPICA	
	Plan	Zasejano	Plan	Zasejano
1. Inđija	100	110	0	0
2. Irig	55	55	0	0
3. Pećinci	70	70	500	480
4. Ruma	500	500	208	208
5. S.Mitrovica	1.195	1.235	0	0
6. S.Pazova	80	80	0	0
7. Š i d	0	0	0	20
UKUPNO	2.000	2.050	708	708

Izvor: Sremska privredna komora

tom se planiraju veće površine od prošlogodišnjih, za 14,5 procenata. Suncokret je ove godine, odlično izdržao sušu, imao dobre prinose, solidnu cenu. To je kultura u koju se nije mnogo ulagalo a postignut je

dobar finansijski rezultat, zbog čega će se poljoprivredni proizvođači verovatno naredne godine opredeliti na povećanje površina pod ovom kulturom.

M. Ninković

Soja je ove godine doživela katastrofu

Soje za trećinu manje?

Soja je 2015. godine doživela katastrofu. Ovo je kultura na čije smanjenje prinosa je ovogodišnja suša i visoke temperature u letnjem periodu, najviše uticala. Prinosi su bili ove godine čak 41,75 posto manji od

prošlogodišnjih rekordnih prinosa.

Niski prinosi i izostanak povećanja cena soje zbog suše je za rezultat imalo slab finansijski rezultat ove proizvodnje, što će verovatno uticati na slabiji inte-

res za proizvodnju ove kulture i smanjenje površina sledeće godine. Planira se smanjenje površina 2016. godine za 34,9 odsto u odnosu na 2015. godinu, jedan je od zaključaka sa ove zajedničke sednice.

REGISTRACIJA VOZILA 6 - 12 RATA

Čekovima građana i administrativnom zabranom

Agencija "MĐ Radosavljević"

Sremska Mitrovica, Kuzminska 36

022/613-977 i 069/702-002

ŠID • UŽAR ĐORĐE SLAVKOVIĆ, BAVI SE OVIM ZANATOM VEĆ VIŠE OD POLA VEKA

Dok je majstora, biće i zanata

Ne slažem se sa onima koji kažu da zanati izumiru, po mom mišljenju mogu samo majstori da izumru, ali ne i zanati, jer će oni postojati sve dok postoji i čovečanstvo. Za ovaj zanat treba puno rada, truda, zalaganja, stručnosti i znanja, ali od svega je najbitnija ljubav – da čovek voli to što radi. Najviše volim kad ujutro ustanem i upalim mašinu, pa mi dan započne tim zvukom – kaže Đorđe Slavković, jedini užar u Šidu

Tajne i veštine užarskog zanata Đorđe Slavković iz Šida počeo je da otkriva još kao desetogodišnji dečak uz svog oca Petra. Danas, kada je napunio 59 godina, Đorđe je taj zanat preneo na svog sina koji je dobio ime po pokojnom dedi. To znači da se užarstvom Slavkovići bave već više od sto godina. U Šidu je nekada bilo četiri užara, ali danas je Đorđe jedini koji se bavi ovim starim zanatom.

A kako je sve to počeo, Đorđe ovako priča:

- Prvo sam uz oca učio neke jednostavnije stvari, a onda, kako sam postajao stariji i veštiji, vremenom sam savladao i neke komplikovanije majstorije. Za ovaj zanat treba puno rada, truda, zalaganja, stručnosti i znanja, ali od svega je najbitnija ljubav – da čovek voli to što radi. A kada ste u tom poslu godinama, to vam jednostavno uđe pod kožu, pa bez toga ne možete. Recimo, kad nešto iskrsne pa ne radim tri četiri dana, ja noću sanjam kako pletem užad i odlazim na vašar. Najviše volim kad ujutro ustanem i upalim mašinu, pa mi dan započne tim zvukom. Pravim ulare za stoku, makrame za cveće, zavesa za vrata, ležaljke...Od ovog zanata najviše stradaju kičma i noge, jer se gotovo svo vreme stoji na nogama, a dosta se vremena provede i u pokretu, takva je priroda posla. Jednom sam izračunao da sam tokom celog dana prešao oko 18 kilometara šetajući po u radionici. Da bi se napravio jedan konjski ular treba mi minimalno dva sata efektivnog rada, a za zavesu čak sedam sati. U odnosu na period od pre 30 godina promenilo se mnogo toga u ovom zanatu i što se tiče rada i što se tiče materijala. Recimo, nekada su se koristili isključivo prirodni materijali: kudelj, lan, kudeljno predivo... To su bili kvalitetni materijali i bili su na ceni, tako da je i zanat bio profitabilan i na njemu je moglo lepo da se zaradi. Međutim, sada se isključivo radi od veštačkih materijala, a proces rada je

Đorđe Slavković, užar iz Šida

Petar Slavković, pomaže ocu u poslu

malo brži nego ranije. Materijale nabavljam uglavnom u "Sintelonu" iz Bačke Palanke, a najduži konopac koji sam napravio bio je

dugačak 80 metara - priča Đorđe Slavković, užar iz Šida i dodaje da se ne slaže onima koji kažu da zanati izumiru, po njegovom mišljenju mogu samo majstori da izumru, ali ne i zanati, jer će oni postojati sve dok postoji i čovečanstvo.

Njegov sin, tridesetogodišnji Petar Slavković kaže da u radionicu koju je napravio u podrumu svoje kuće odlazi dva do tri puta nedeljno da bi pomogao ocu, te da mu užarstvo dobrodođe kao dopunski posao i dodaje:

- Naša podorica poseduje našinu koja je stara više od 150 godina, a koju nam je u nasledstvo ostavio moj deda Petar, ali u ovom zanatu su, ipak, ruke najvažnije. Jer, najveći deo posla, gotovo 90 posto, radi se ručno, a mašina tu veoma malo uradi. Nekada, dok sam bio mlađi, ljutio sam se na oca što me je terao da mu pomažem dok su se druga deca igrala napolju, ali sada sam mu zahvalan što me je naučio ovom zanatu i što mi je dao "hleb u ruke".

S. Mihajlović
foto: M. Mileusnić

Jedna od prvih fotografija užara (Foto: Etnografski muzej Beograd)

Šidski vašar

- Svakog 15-tog u mesecu prodajem svoje proizvode na šidskom vašaru. Najtraženije su štrange za teladi i junadi, kao i ulari za konje, čija cena iznosi oko 250 dinara. Orjentisali smo se na veštačke materijale, jer ukoliko bi ular bio napravljen od kudelje on bi koštao minimalno 10 evra, a to u današnje vreme nema ko da plati. Najbolji kupci su nam iz Hrvatske i Bosne, dok je kod našeg stanovništva primetno opala kupovna moć u poslednjih par godina. Osim va-

šara u Šidu redovno idem i na one u Temerinu, Rumi, Šapcu... Gledam da imam što raznovrsniju robu, a i da sam sa cenama konkurentan. Međutim, sve je teže od ovog zanata živeti, jer je i materijal skup, a velika je i cena goriva i ulaza na vašar. Po tome Šid znatno prednjači u odnosu na sve druge gradove, jer se kod nas ulaz na vašar plaća čak 1.600 dinara, dok se u drugim gradovima on kreće od 300 do 500 - kaže Đorđe Slavković, užar iz Šida.

Mašina stara više od 150 godina

Petar Slavković iz Šida

Za pravljenje ulara potrebno je dva sata rada

Zlatne ruke majstora Đorđa

Iz Etnografskog muzeja

Užarski zanat postoji od pamtliveka, ali je danas na korak od izumiranja. Razvojem industrije gotovo da su se izgubile potrebe za užadima starih zanatlija. Nekada su se konopci, užad, uzde itd. pravili od isprepletanih vlakana konoplje. Danas malobrojni užari za svoj zanat uglavnom koriste industrijski kanap od veštačkih materijala.

Alat kojim se užari koriste - sastoji se iz različitih kalema, mehanizama na koje se kače konci, kanapi - i pletenjem se dobija užad određene debljine i dužine.

Koriste se različiti noževi, makaze, kuke i slično i, naravno, vredne spretne ruke koje mogu pletiti užad u nedogled, navodi se na sajatu Etnografskog muzeja.

Različiti alati ali uvek spretne ruke (Foto: Etnografski muzej Beograd)

ZASAVICA JEDAN • PROIZVOĐAČI STOKE NA MUCI

Dokle raditi bez adekvatne zarade!?

Šta država treba da uradi da se poboljša stanje u stočarstvu, poljoprivrednici ne znaju, ali ponavljaju kako bi bili srećni da se njihov trud isplati - Još pamtim reči nekog profesor koji je rekao da Srbija može da sredi svoje stanje u agraru i privredi za kratko vreme samo da radnicima i seljacima plate njihov rad – priča Milan Ivanković

Selo Zasavica 1 u mačvanskom delu sremskomitrovačkog gradskog područja ima dve ulice i oko 200 kuća, a stanovnici gotovo svake od njih žive od ratarstva i stočarstva. U svakom dvorištu postoji sagrađeno tovlilište puno kvalitetnih svinja, prasica, junadi i bikova. Uglavnom su spremni za prodaju, ali prodaja slabo ide zbog niskih cena. Seljani se preračunavaju, ali kada kupac dođe, trude se da nađu rešenje, jer znaju da im ostanak stoke u tovlilištu samo stvara dodatne troškove, a ne i dodatnu zaradu.

- Evo sada nema nikoga, neodgovarajuća je cena tovljenika, jer mene i sve druge taj posao po kilogramu mesa žive mere košta više nego što se nudi. Gde je tu računica za rad? - pita **Milan Ivanković**, koji sebe smatra malim proizvođačem stoke.

Milan pita i nastavlja odgovorom kako je zarada logična, jer je na kraju meseca očekuje svaki čovek koji uspe da se zaposli. Seljak radi po 15 ili 17 sati dnevno, pa je normalno da na kraju turnusa hoće da ne ostane bez zarade. Inače, Milan ima 44 komada svinja koje treba da proda i nada se da neće ostvariti minus. Budući da nema zaposlenje, mora da se brine o zaradi jer ovaj posao hrani porodicu.

Svaštarenje kao spas

Ivanković poseduje mali salaš na kraju Zasavice 1. Kupio ga je pre tri godine, tamo drži krmače i prasac, a odskora i nekoliko komada ovaca i jagnjadi.

Milan Ivanković na svom salašu

- Volim ovce, imao sam ih i ranije, ali su mi ih kerovi potrgali. Držim ih na salašu, kao i 13 krmača, 50 do 60 prasadi, a kod kuće u tovlilištu gajim 40 tovljenika. Svaštaram kao i svi drugi slični poljoprivredni proizvođači nastojeći da tako opstanem, ali je teško. Ljudi su sada

veoma razočarani zbog stanja u poljoprivredi, a posebno zbog stanja u stočarstvu. Ne vidimo rešenje, u stoku smo ulagali, o njoj smo se brinuli i bojimo se kako će na kraju turnusa biti – otvoreno kaže Milan.

Nadali su se poljoprivrednici i stočari u ovom selu, priča dalje ovaj čovek, da će, kao u neka davna vremena kada se tovlilišta napune, a kriza pritisne, doći do interventnog otkupa stoke od strane države i da će se ublažiti stanje. To se za sada ne događa ili ne ide u željenoj meri.

Prvo pravio tovlilište pa kuću

Milan poseduje oko pet hektara zemlje u vlasništvu, još uzme nekoliko hektara u zakup, plati to po tržišnoj ceni koja je u Mačvi 200 evra po hektaru i svu hranu koju proizvede "plasira" kroz tov stoke. Za radnu stanu ne brine, pomaže mu porodica, a stoku sam prodaje. Imao je, veli on, dosta saradnika, no stanje na tržištu je sve nestabilnije i promenljivije.

- Nisam ja od onih koji mnogo traže. Zato mislim da se stanje može popraviti. Još pamtim reči nekog profesor koji je rekao da Srbija može da sredi svoje stanje u agraru i privredi za kratko vreme samo da radnicima i seljacima plate njihov rad. Ja sam još 1999. godine, kada sam gradio kuću, prvo završio tovlilište, a onda kuću u kojoj stanujem sa porodicom. Morao sam da mislim šta ću raditi nakon što sam izgubio posao u firmi – priča o sebi Ivanković.

Ovaj meštani je radio u "Matrozu" 14 godine, šest meseci i 12 dana posla i u procesu transformacije je ostao bez posao. Zato se opredelio za selo, poljoprivredu i stočarstvo, kojim se bavio odmalena. Sad su vrednoća i ljubav džaba, došlo se do situacije biti ili ne biti, jer bez zarade ni seljački rad nema svrhe.

Radni dan

Dok čeka da se stanje u stočarstvu popravi Milan priča o svom radnom danu. Ustaje u 5 sati ujutro,

Nadali su se poljoprivrednici i stočari u ovom selu, priča dalje ovaj čovek, da će, kao u neka davna vremena kada se tovlilišta napune, a kriza pritisne, doći do interventnog otkupa stoke od strane države i da će se ublažiti stanje. To se za sada ne događa ili ne ide u željenoj meri

popije kafu, ide u tovlilište, sredi šta treba od poslova pa kreće na salaš. Sredi i tamo šta treba i oko devet sati kreće dalje – u seču šume ili sadnju, zavisi koja je sezona rada. Tu je kada se krmače prase, tu je kada se zalučuju prasici, a tu je i kada su ovce hrane i brane. Nabavio ih je u Grabovcima i štiti ih od seoskih kerovima jer planira da povećava broj ovaca budući da je nabavio rasne vitembergove ovce. Iako muči muku kako će i šta će da radi, a da se isplati, Milan Ivanković ne misli da sve napusti i traži novo opredeljenje u agraru. Veli kako ima sina od šest godina i ćerku koja je završila frizersku školu i sada polaže razliku za medicinsku. Decu treba zbrinuti, a on se posla ne boji samo da taj posao ima zaradu.

Tekst: **S. Đaković**
Foto: **M. Mileusnić**

PUNA TOVILIŠTA I KOD JEROSIMOVIĆA

Dokupljuju stočnu hranu

Milanka Jerosimović u tovlilištu goveda

Mnogo više stoke od Milana Ivankovića je u oborima porodice **Živanka i Milanke Jerosimović** iz Zasavice 1jedan. Ovi meštani su, takođe, po zanimanju poljoprivrednici stočari. Nosilac registrovanog domaćinstva je suprug Živanko, a zajedno sa njima su sin, snaja i unuci. Sin je odskora zaposlen, pa je porodici finansijski nešto lakše. Jerosimović poseduju desetak hektara zemlje, rade i nekoliko hektara zemlje u zakup, gaje goveda i svinje. Svi u prodici pomažu.

- Imali smo 150 svinja, deo smo prodali, a veći deo je ostalo. Imamo i 50 goveda, a sada nam se javlja problem hrane za stoku, jer smo svoje potrošili i moramo da dokupljujemo. Već smo kupili tri vagona kukuruza i plaćali smo ga 18 dinara, a sve je skuplji što nam više treba – kaže Milanka Jerosimović.

I za ovu meštanku stanje u poljoprivredi nije dobro, treba ga menjati, a kako - ne zna. Zna samo da se u posao koji ona radi ulaže mnogo snage, a ne donosi zaradu.

Ovce porodice Ivanković

Radi od pet sati ujutro

Једини у Срему, радио народне музике

Trihinelozna, bolest na svim kontinentima

Razvoj počinje unošenjem učaurenih larvi u digestivni trakt domaćina. Celokupan razvoj traje 7-8 nedelja, kada učaurene larve dostižu veličinu 0,25-0,5 mm. Ovako učaurene u mesu, larve mogu ostati infektivne i 25 godina

Piše: Milan Rašeta, DVM, PSS Bačka Topola

Trihinelozu uzrokuju larve *Trichinella spiralis*, nematode iz porodice Trichinellidae, roda *Trichinella*. *Trichinella spiralis* je beličasta nematoda čiji je mužjak dugačak 1-1,6 mm, a ženka 2,5-4 mm. Ženke su viviparne.

Razvoj počinje unošenjem učaurenih larvi u digestivni trakt domaćina. Unete u želudac larve trihinele se tokom varenja oslobadaju čaure i dolaze do creva, gde se zavlače u sluzokožu i već za četiri dana postaju odrasli, polno zreli paraziti, koji se ovde pare, nakon čega mužjaci uginjavaju. Ženke se još dublje zavlače u sluzokožu creva i ovde polažu larve (prosečno 10-15.000 larvi), nakon čega i one bivaju eliminisane iz organizma. Larve limfotokom doprevaju do srca, odakle putem krvi bivaju raširene po celom organizmu. Najveći broj larvi se zadržava u poprečno-prugastim mišićima. Ovde se larve zavlače između mišićnih vlakana gde nastavljaju svoj rast i razvoj. Posle 17-20 dana larve počinju da se savijaju u obliku spirale, a oko njih se stvara kapsula nalika na limun. Celokupan razvoj traje 7-8 nedelja, kada učaurene larve dostižu veličinu 0,25-0,5 mm. Ovako učaurene u mesu, larve mogu ostati infektivne i 25 godina.

Bolest je raširena po svim kontinentima i inficira sve vrste sisara. Za ovog parazita je karakteristično da se i odrasli i larveni oblici razvijaju u istom domaćinu, jer on nema razvojni ciklus u slobodnoj prirodi. Pravi domaćini su svi sisari uključujući i čoveka od momenta infekcije do učaurenja larvi u njihovim mišićima. Kada se larve *Trichinella spiralis* učaure u mišićima pravih domaćina, svi oni postaju prelazni domaćini ove parazitoze.

Infekcija ljudi i životinja nastaje isključivo konzumiranjem zaraženog mesa i mesnih preradjevina u kojima

se nalaze larve *T. spiralis*. Kod životinja se trihinelozna ne može primetiti za života. Zараžavanje, razvoj i učaurenje larvi u mišićima protiče bez vidljivih kliničkih znakova, tako da naizgled zdrave životinje mogu biti inficirane sa trihinelom. Larve se u najvećem broju nalaze u mišićima dijafragme, jezika i mišićima za žvakanje.

Znaci bolesti

Klinička slika je najviše ispoljena kod ljudi i prati životni put larvi i adulta. Za čoveka su najznačajniji izvori infekcije zaraženo meso i mesne preradjevine od domaćih svinja, konja i divljači (divljih svinja, medveda i javavaca). Prvi znaci bolesti se javljaju 8-30 dana pošto se pojedje inficirano meso. Kod infekcije sa velikim brojem larvi znaci bolesti se jave 24-48 sati, a kod slabije infekcije kasnije i protiču ublaženom obliku.

U početku bolesnik ima neodređene stomadne smetnje, lakše bolove, nadimanje, mučninu, nagon za povraćanje i lakše prolive. Ova faza bolesti traje nedelju dana i poklapa se sa izlaskom učaurenih larvi, njihovim razvojem u crevima i polaganjem novih larvi (ovaj razvoj je isti i kod ljudi i životinja).

Druga faza bolesti se poklapa sa migracijom larvi u mišiće. Kod ljudi se

Beličasta nematoda čiji je mužjak dugačak 1-1,6 mm, a ženka 2,5-4 mm

Pregled na prisustvo larve *T. spiralis* u mišićima poznatiji je kao trihinoskopija

Za pregled se kod svinja uzima koren dijafragme

larve najčešće nalaze u očnim, vratnim, međjurebarnim, prsnim, butnim, žvakačim i mišićima dijafragme. Ova faza počinje sa povišenom temperaturom (do 40°C) i otokom očnih kapaka i lica koji traju 3-11 dana. Naročito su karakteristični bolovi, kočenje i izražena slabost mišića u krstima, listovima nogu, mišićima ruku i ramena. Bolovi su izraženi pri pritisku, pokretanju i žvakanju, a jačina bola zavisi od broja unetih larvi trihinele u mišiće. Takođe su prisutni i drugi simptomi: glavobolja, vrtoglavica, nesanica, zujanje u ušima, konjuktivitis, osip po koži ledja, a kod jakih infekcija se javlja otok jezika koji onemogućava govor i do desetak dana. Ako larve odu u srčani mišić ili mozak moguća je smrt. U poslednjoj fazi bolesti, kada se u bolesnikovim mišićima oko larvi formiraju čaure, počinje postepeni oporavak. Simptomi se lagano gube uz iznemoglost i bolove u mišićima slične reumatičnim. Oporavak traje dva meseca.

Trihinelozna predstavlja ozbiljan zdravstveni problem koji se javlja svake godine naročito zimi kada su svinjokolji i upotreba nepregledanog

svežeg i sušenog svinjskog i mesa divljači najveća).

Prenošenje infekcije među svaštjedima je direktno - konzumiranjem zaraženog mesa, leševima uginulih životinja, mesnih preradjevina i sl. Biljojedi mogu da se zaraze koncentrovanim hranivima ili mlevenim žitaricama, ukoliko su u njima samlevani inficirani glodari ali i posredstvom ptica lešinara. U prirodi su najčešći nosioci trihinele pacovi, lisice i psi litalice itd. Glodari, pre svih pacovi su veza između prirodnih žarišta i domaćih životinja. Trihinelu se u pacovima stalno održava i putem njih se širi.

Trihinoskopija

Da bi se sprečilo unošenje trihinele u zapeće svinja mora se obratiti posebna pažnja na suzbijanje pacova (deratizaciju), koja se mora redovno vršiti, a leševe uginulih pacova treba spaljivati.

Pregled na prisustvo larve *T. spiralis* u mišićima poznatiji je kao trihinoskopija. Pregled je obavezan za meso svinja, konja, divljih svinja i medveda i proizvode od mesa ovih životinja, ako

meso nije pregledano. Za pregled se kod svinja uzima koren dijafragme, a ako ga nema, jezik ili mišići za žvakanje. Kod konja i medveda jezik, a u nedostatku njega, mišići za žvakanje i koren dijafragme. Meso i proizvodi od mesa se pregledaju kompresionom metodom i metodom veštačke digestije, koja je mnogo pouzdanija.

Ako mišićno tkivo sadrži larve *Trichinella spiralis*, meso i organi zaklanih životinja ocenjuju se kao higijenski neispravni za javnu potrošnju i ne mogu se osposobljavati.

Osnovne mere suzbijanja *Trichinella spiralis* sastoje se u redovnom trihinoskopskom pregledu mesa i mesnih preradjevina i njihovom neškodljivom uklanjanju, ako je zaraženo, kao i sistematskom deratizacijom posebno u dvorištima gde je obolenje nadjeno, sa uništavanjem leševa glodara.

Sve ovo prati stalna edukacija stanovništva o značaju pregleda mesa, postupcima uništavanja zaraženog mesa, deratizaciji itd. Sve ovo je regulisano i zakonskim propisima.

Mikroklimat u objektima za uzgoj svinja

Piše: Predrag Popov, PSS Zrenjanin

Svinja kao domaća životinja, koja ne trpi improvizacije, uglavnom se drži u zatvorenim objektima u kojima je moguće ostvariti optimalne uslove mikroklimata. Samo u uslovima optimalne temperature, vlažnosti vazduha i provetrenosti objekta, ona može da iskaže svoj genetski potencijal, koji se ogleda u prirastu i konverziji hrane jer cilj je što jeftinija proizvodnja mesa.

U svinjarskoj proizvodnji imamo najviše različitih kategorija, koje iziskuju svaka za sebe određene uslove mikroklimata. Prasilište je segment u proizvodnji koji je najzahtevniji. U boksu za prašenje na nekoj površini od 3,5 - 4 m² imamo dve potpuno različite kategorije. Jedno su krmače, koje po pitanju temperature imaju optimalni zahtev od oko 20°C. To ima omogućava u toku laktacije da uzimaju dovoljnu količinu hrane radi produkcije mleka potrebnog za od-

goj prasadi. Na drugoj strani imamo prasad koja se rađaju bez mogućnosti termoregulacije, pa im je u startu potrebno obezbediti temperaturu od 30-32°C. To se sada obezbeđuje grejnim pločama, raznim grejalicama ili infracrvenim lampama. U boksevima za prašenje koji imaju pun pod, deo toplote (10°C), može se nadoknaditi i prostirkom u vidu slame. Vlažnost vazduha koja je potrebna nalazi se u granicama od 60-70%. Svako odstupanje od ovih normativna može se odraziti na zdravstveno stanje životinja.

Sledeća faza je odgoj prasadi, gde dolaze zalučena prasad iz prasilišta. To su grla u težini od 8 - 9 kg, koja u prvoj fazi imaju zahtev od 26°C i na kraju ove faze sa ostvarenim oko 25kg telesne mase, postupno do temperature od 20-22°C. Na farmama koje nemaju koncipirane objekte, po sistemu sve unutra sve

napolje, javlja se problem održavanja optimalne temperature. Optimalna vlažnost vazduha i u ovoj fazi je od 60-70%.

Tovljenici, nazimice, krmače i nerasti imaju malo veći prag tolerancije po pitanju temperature u objektu, tako da se može reći da ona može da varira od 16-25°C. Svako odstupanje od ovih normativna utiče na proizvodnju. Ekstremna odstupanja najčešće dovode do oboljenja, a ona manja na ekonomiku proizvodnje, koja u prvi mah nije primetna.

Mali farmeri koji raspolažu sa neadekvatnim objektima, a često se sporadično bave ovom proizvodnjom prave najčešće grešku u zimskom periodu. Tada pokušavaju da temperaturu nadoknade ne dogrevanjem, nego zatvaranjem svih otvora na objektu, čime se stvara kondenz i povećava vlažnost va-

Prasilište je najzahtevniji segment u proizvodnji

zduha, a i zagađenje amonijakom. Ovo sigurno rezultira pojavom oboljenja, koja pored negativnog ekonomskog efekta imaju nekad i smrtonosne posledice. Moj savet je bolje da im je malo i hladno, a da je suvo.

Savremene farme koje se sada grade, imaju sofisticiranu opremu za regulisanje mikroklimata, tako da se faktor čovek eliminiše. Oprema je izuzetno skupa, ali u zemljama sa stabilnim tržištem svinja ona je odplativa u razumnom vremenskom roku.

Postupak sa mlekome posle muže

Na dugotrajnom putu od vimena do potrošača mleko je izloženo brojnim mogućnostima zagadjivanja mikroorganizmima

Piše: Milan Rašeta, DVM, PSS Bačka Topola

Prilikom ručne i mašinske muže u mleko dospeva više ili manje stranih primesa

S obzirom na osobinu mleka da brzo i lako upija strane mirise potrebno je odmah po završetku muže izneti pomuženo mleko u posebnu prostoriju. Ova prostorija, treba da bude čista, svetla i pogodna za provetravanje, što znači da nema stranih mirisa i da je bez prašine, kao i da prozori budu zaštićeni mrežom od insekata. Da bi odgovorila ovim zahtevima, ovu prostoriju treba graditi odmah pored štale, s tim da se između njih nalazi prostorija za pogonski deo muzznog aparata koja bi bila neka vrsta vazdušne barijere za prodiranje neprijatnih mirisa iz štale. Veličina prihvatne mlekare zavisi od broja krava, odnosno od količine mleka i dužine vremena za koje se mleko čuva do isporuke.

Pri izgradnji ili adaptaciji prihvatne mlekare treba obezbediti tekuću hladnu i toplu vodu, kao i kanalizaciju za otpadne vode. Zidovi treba da budu obloženi keramičkim pločicama u visini od najmanje 1,5 m ili prema-

ni masnom bojom radi lakšeg održavanja čistoće. Kod većih gazdinstava, kod kojih se prihvatanje, hladjenje i čuvanje mleka vrši u bazenu, treba voditi računa da ova prostorija bude pristupačna za preuzimanje mleka u autocisternu. U prihvatnoj mlekari treba obezbediti: duplu posudu za pranje muzne garniture, stabilni sto za demontažu i montažu muzne garniture, stalak za čuvanje iste, držač za čuvanje oprane muzne kante i dr. U ovako uređenoj prostoriji može se pravilno postupati sa mlekome posle muže. Ovo podrazumeva cedjenje, hladjenje i čuvanje mleka do njegove isporuke.

Prilikom ručne i mašinske muže u mleko dospeva više ili manje stranih primesa (čestice prostirke, stajnjaka, hrane, delovi epitela, muve, prašina i dr). Ove strane primese potiču direktno od krava, zatim od čoveka koji obavlja mužu, iz neposredne okoline, pre svega sa ležišta krave, kao i iz vazduha u štali. Ta tzv. mehanička

nečistoća ne samo da zagadjuje mleko, već služi i kao osnova preko koje se u mleko unosi nevidljiva nečistoća i razni mikroorganizmi. Oni mu kvare ukus, čine ga opasnim po zdravlje ljudi i nepodesnim za preradu. Pri muži treba osnovnu pažnju usmeriti u pravcu preuzimanja preventivnih mera koje će sprečiti prodiranje mehaničke nečistoće u mleko. Međutim, i pored svih preventivnih mera, u toku muže dolazi do manjeg ili većeg prodiranja prljavštine u mleko, a samim tim i mikroorganizama. Zato je potrebno da se odmah po završetku muže i odnošenja mleka u prihvatnu mlekaru pristupi njegovom prečišćavanju (filtriranju). Cedjenje je prvi postupak obrade mleka posle muže. Cedjenjem mleka izdvaja se mehanička nečistoća i istovremeno postiže provetravanje, ali se ne menja njegov hemijski sastav niti popravljaju bakteriološki kvalitet.

Na dugotrajnom putu od vimena do potrošača mleko je izloženo brojnim mogućnostima zagadjivanja mikroorganizmima.

Na razvoj i brzinu razmnožavanja mikroorganizama u mleku utiče njihov početni broj, temperatura i vreme čuvanja mleka. Pošto je zakonskim propisima zabranjeno davanje mleku bilo kakvih hemijskih jedinjenja sa baktericidnim ili bakteriostatskim dejstvom, preostaje nam kao jedino efikasno sredstvo za zaustavljanje razmnožavanja mikroorganizmima primena niskih temperatura. Da bi se očuvao odgovarajući kvalitet mleka neophodno je pristupiti njegovom hladjenju u toku muže ili odmah posle muže. Trenutno hladjenje mleka na mestu proizvodnje predstavlja najefikasniju meru za zaustavljanje razvoja mikroorganizama. Bakteriocidne osobine mleka se duže ispoljavaju pri nižim temperaturama.

Da bi se sprečilo razmnožavanje mikroorganizmima koji su prodrli u mleko odmah posle muže, u roku od dva časa, potrebno je ohladiti mleko ispod 12°C, a u toku sledeća dva časa na 1 do 4°C. Sprovedenje u prak-

Mleko se može hladiti i u kantama

Radi dobijanja prave predstave o kvalitetu preuzetog mleka, otkupljivač uzima uzorak

su ovog osnovnog tehnološkog zahteva predstavlja elementarnu meru za očuvanje kvaliteta mleka.

Način hladjenja mleka na mestu proizvodnje zavisi od različitih proizvodnih uslova. Postoje tri načina hladjenja mleka:

- u kantama,
- u hladnjacima i
- u rashladnim bazenima.

Bez obzira o kom se načinu hladjenja mleka radi, ono se mora obaviti brzo, čisto, ekonomično i uz to da bude praktično. Postoji dobar izbor opreme za skladištenje i hladjenje mleka. Mešanje mleka u toku njegovog hladjenja ima veliki efekat na skraćenje vremena hladjenja, a samim tim i smanjenja potrošnje vode po jednom litru ohlađenog mleka što smanjuje troškove proizvodnje. Da bi se tokom hladjenja omogućilo provetravanje mleka, uz istovremeno sprečavanje prodiranja prašine iz vazduha, poklopac kante ne sme da bude zatvoren već samo pritraven.

Dobar izbor opreme za hladjenje zavisi od više činilaca a to su:

- količina mleka pri jednoj muži,
- položaj sabirnog mesta,
- način transporta,
- vreme transporta i
- broja krava.

Mleko pomuženo pod higijenskim uslovima, ohlađeno odmah do tem-

perature od 4°C i transportovano sa savremenim autocisternama, očuvajuće kvalitet kakav se dobija mužom zdravih, pravilno hranjenih i dobro negovanih krava.

Prilikom preuzimanja mleka obavezno je izvršiti grubu selekciju mleka i tako spreći da se nekvalitetnim mlekome, donetim od nesvesnih proizvođača, zagadi zbirno mleko u bazenu sabirnog mesta. Ovim organoleptičkim ispitivanjem se procenjuje miris, boja i konzistencija mleka. Preciznija selekcija se vrši određivanjem orijentacione vrednosti kiselosti mleka do koje se ono može preuzimati od proizvođača.

Radi dobijanja prave predstave o kvalitetu preuzetog mleka, otkupljivač uzima uzorak za laboratorijsko ispitivanje njegovog kvaliteta (sadržaj masti, proteina, procenat dodate vode, broj somatskih ćelija, broj bakterija) prema važećim zakonskim propisima i klauzuli kupoprodajnog ugovora. Da bi rezultati ispitivanja odgovarali pravom stanju, važno je da uzorak mleka bude uzet po propisu.

Nakon završenog posla sa mlekome sledi čišćenje, pranje, dezinfekcija i ispiranje sve opreme i stvari koje su korišćene za mužu, sabiranje i transport mleka.

Očuvati kvalitet kakav se dobija mužom zdravih, pravilno hranjenih i dobro negovanih krava

Prostorija za mleko da bude čista, svetla i pogodna za provetravanje

Crveni vetar svinja

Inkubacija traje u proseku 3 do 4 dana, a može i do 8 dana. Može da se manifestuje u perakutnom, akutnom, subakutnom i hroničnom obliku

Piše: **Milan Rašeta DVM, PSS Bačka Topola**

Crveni vetar (Erysipelas suis, Rhusiopatije suis) je većinom akutna zarazna bolest mladih svinja, ali u lošijim uslovima proizvodnje može da se javi i kod krmača. Posebno veliku opasnost predstavlja za gravidne krmače i nazimice gde obavezno dolazi do pobačaja.

Uzročnik je gram pozitivna bakterija Erysipelas insidiosus (rhusiopatije), koja je veoma rasprostranjena u prirodi. Kad iz obolelog organizma dospe u vodu ili zemlju, može u ovim sredinama da se održava mesecima, pa čak i godinama, a pod povoljnim uslovima može čak i da se razmnožava u spoljnoj sredini. E. insidiosus se nalazi kao saprofit u organizmu zdravih svinja, na tonzilama, limfnim čvorovima slezine, digestivnog trakta itd. Smatra se da 50% klinički zdravih svinja mogu biti kliconoše.

Etiologija – Obolenje nastaje pod dejstvom stresogenih faktora (visoke temperature u objektima, nagle promene vremena, nagla promena hrane, pokvarena hrana, kastracije, vakcinacije, invazije parazitima i dr.). Kada odbrambene snage organizma oslabe stvaraju se uslovi za razmnožavanje bakterija i kliničko ispoljavanje bolesti. U zdrav zapat bolest se može uneti organima i mesom od zaklanih zaraženih životinja, kao i kupovinom hronično obolelih svinja. U širenju zaraze određenu ulogu imaju i psi, mačke i ptice, posebno golubovi. Infekcija nastaje peroralnim putem ili što je ređe kroz povredjenu kožu.

Patogeneza – Sa mesta prodora uzročnik dospeva u krvotok, gde se razmnožava i izaziva septikemiju. Toksini oštećuju endotel krvnih sudova, što ima za posledicu krvarenja po koži, otok slezine i limfnih čvorova.

Klinička slika – Inkubacija traje u proseku 3 do 4 dana, a može i do 8 dana. Može da se manifestuje u perakutnom, akutnom, subakutnom i hroničnom obliku.

Perakutni tok je veoma brz i životinja uginu bez prethodno izraženih kliničkih simptoma (apopleksija). Redje se javlja, pa se dešavalo da na farmi uginu i nekoliko stotina svinja dok se nije ustanovilo da je u pitanju perakutni oblik crvenog vetra.

Akutni oblik je uglavnom praćen visokom telesnom temperaturom 42°C i više, koja na toj visini ostaje dva dana, da bi pred uginuće naglo pala. Životinja je nevesela, apatična, ne jede, zavlaci se u slamu. Na koži se javljaju crvene pege (romboidnog izgleda), mesnate konzistencije, tamnoljubičaste i tamnocrvene boje na grudima, leđima, spoljašnjim stranama butina, vratu i nogama. Pred uginuće životinja zanositi zadnji deo tela, javlja se kašalj i otežano disanje. Ako se ne preduzme blagovremeno lečenje, životinja posle 2 do 3 dana bolovanja uginu.

Subakutni oblik prati visoka telesna temperatura 42°C i više i poremećaj opšteg stanja. Pojava oštro ograničenih, češće romboidnih otoka mesnate konzistencije, i tamno-

ljubičaste ili tamnocrvene boje, na grudima, leđima, vratu i butinama. Po izbijanju urtika temperatura padne. Ovaj tok traje 2 do 3 dana i završava se uglavnom ozdravljenjem.

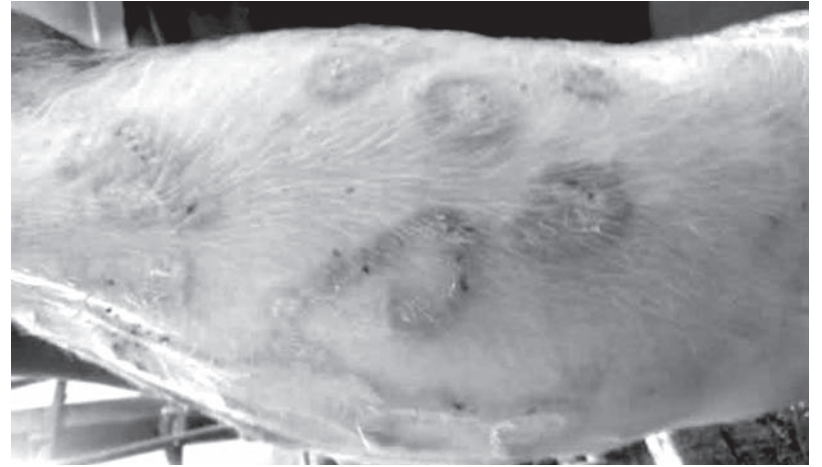
Hronični tok nastaje posle prividnog obolenja akutnog ili subakutnog toka, a klinički se ispoljava difuznom nekrozom kože, verukoznim endokarditom i upalom zglobova.

Patomorfološke promene

U perakutnom obliku nema promena dok su one u ostalim tokovima najčešće na digestivnom traktu i regionalnim limfnim čvorovima. Na sluzokoži creva se nalazi mnoštvo sitnih tačkastih krvavljenja. Slezina je jako povećana, hiperemična, svetlocrvene boje, tupih ivica, a na vazduhu poprma boju cigle. Bubrezi su redovno povećani i edematozni, a na presku se nadju infarkti i sitnih tačkastih krvavljenja, koja su karakteristična za crveni vetar svinja. Limfni čvorovi su otečeni i crvene boje. U seroznim šupljinama nalazimo serofibrinsku tečnost, a po serozama tačkasta krvavljenja.

U hroničnim slučajevima nalazimo endokarditis verukoza, sa zadržanim srčanim zaliscima pokriveni sa naslagama fibrina. Na koži difuzno crvenilo (eritem crvenomodrikaste boje ili samo romboidne urtike iste boje).

Dijagnoza i diferencijalna dijagnoza – Postavlja se na osnovu anamnestičkih podataka, kliničke slike bolesti, obdukcionog nalaza

Tamnoljubičasta ili tamnocrvena boja, na grudima, leđima, vratu i butinama svinja

bakteriološkog pregleda i biološkog oglada na golubovima. Diferencijalno-dijagnostički dolaze u obzir: KKS, salmoneloza, pastereloza, diplostreptokokna septikemija, crni prišt (antraks), srčana kap i trovanje.

Lečenje i profilaksa

Lečenje crvenog vetra, ako se preduzme na vreme je vrlo uspešno. Koriste se antibiotici (Penicilin, Oksitetracilin i dr.). Naročito dobre kombinacije daje kombinacija antibiotika i hiperimunog seruma. Lečenje po pravilu traje 3 do 5 dana.

Profilaksa – Postoje vrlo efikasne vakcine za imunoprofilak-

su crvenog vetra. Posebno treba zaštititi priplodne krmače i nazimice kako ne bi došlo do pobačaja kao posledice obolenja od crvenog vetra. U slučaju jačeg prodora crvenog vetra na farmi, odmah pored individualnog tretmana bolesnih grla preduzeti preventivnu terapiju zapata sa medicinskom hranom, a za to vreme otkloniti dejstvo stresogenih faktora.

Borba protiv pojave crvenog vetra, s obzirom na etiologiju, mora da obuhvata prvenstveno održavanje prirodne otpornosti životinja, tj. negu i ishranu, kao i veterinarsko-sanitarne mere, a zatim imunoprofilaksu.

REZIDBA VINOGRADA PRVI POSAO U PERIODU ZIMSKOG MIROVANJA

Ispitivanje rodnosti okaca

Piše: **J. Kljajić, dipl. ing., PSS Kikinda**

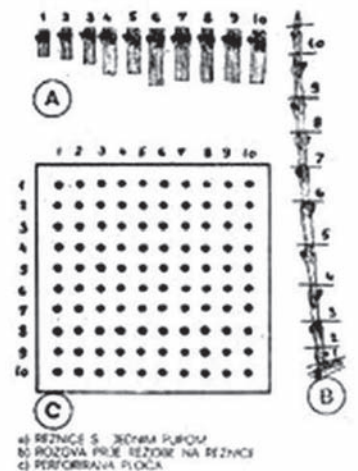
Prvi posao koji očekuje vinogradare u periodu zimskog mirovanja je rezidba. Sa rezidbom u kontinentalnim uslovima se počinje krajem februara, a za vinogradare koji imaju velike površine ovo pravilo ne važi, već oni koriste svaku priliku kako bi orezali svoje vinograde u periodu zimskog mirovanja.

Pre početka rezidba, pošto je to najvažnija operacija kojom se na direktan način utiče na rod, potrebno je običi vinograd da bi se moglo sagledati opšte stanje loze, sazrelost lastara i vizuelno odrediti potencijal rodnosti u narednoj proizvodnoj godini. Ako je u periodu mirovanja loza bila izložena dejstvu ekstremno niskih temperatura najsigurnije je odraditi analizu rodnosti okaca. Okca u periodu od kraja oktobra do februara meseca se nalaze u fazi mirovanja. Sredinom januara ta faza polako prestaje, pa im se može isprovocirati kretanje, ova osobina se koristi da bi utvrdili rodni potencijali.

Postoje dva načina određivanja potencijala rodnosti.

Prvi jednostavniji se može raditi već u januaru kada se sa parcele uzima 30 lastara od svake sorte. Oni se zatim 24 h drže u posudi sa vodom i potom se žiletom prave uzdužni presek okca i ako su na preseku uočljivi svi rodni elementi to okce je aktivno, ako je presek taman tada je došlo do izmrzavanja tog okca i ono neće biti funkcionalno.

Drugi metod je nešto složeniji ali se isto izvodi u prostoriji. Za ovu metodu se uzima za svaku sortu 10 lastara. Lastari se uzimaju tako da se vodi računa da uzorak bude ujednačen, znači vodi se računa

da se uzme sa svih delova parcele i treba da bude dužine 10 okaca. Zatim se lastar izreže na svako okce pojedinačno tako što se presece prave 1 do 1,5 cm ispod okca. Tako dobijemo lastar izrezan na deset reznika i svaki se stavi u rupu na perforiranoj ploči.

Okca jednog lastara se stavlja u jedan red i ređati reznike od osnove lastar pa do vrha kako su i rezana.

Ploču sa reznici stavi u posudu sa vodom i uneti u svetlu i toplu prostoriju na temperaturu od 20 – 24° C. Nakon 8 do deset dana doći će do kretanja okaca, a posle 15-ak dana razviće se lastari sa cvastima. Potrebno je u tom periodu redovno pratiti nivo vode u posudi i po potrebi dopisati tako da reznici uvek budu u vodi. Po broju cvasti izračunava se broj grozdova po okcu i na taj način opterećenje prilikom rezidbe.

Otpornost pšenice prema mrazu i kaljenje biljaka

Piše: **Božidar Plećaš, dipl. ing., PSS Vršac**

Proces kaljenja žita prema niskim temperaturama odvija se u dve faze. Priprema biljaka da bi preživeli niske temperature počinje još u jesen, kada se u noćnim časovima postepeno snižava temperatura vazduha. Proces kaljenja u tom periodu odlikuje se znatnim povećanjem sadržaja šećera u listovima, a naročito u čvoru bokorenja ozime pšenice.

Mehanizam ove pojave sastoji se u tome što u toku jeseni, u vreme sunčanih dana, pšenica pri pozitivnim temperaturama može relativno intenzivno da vrši proces fotosinteze, dok u večernjim, noćnim i jutarnjim časovima, pri niskim temperaturama, u biljkama se usporavaju procesi disanja i rasta, što dovodi do nakupljanja šećera. U zimskom periodu pod snežnim pokrivačem biljke koriste šećer, ne samo kao zaštitnu materiju radi snižavanja tačke mržnjenja ćelijskog soka, već i kao energetski materijal koji obezbeđuje proces disanja. Posle završetka procesa nakupljanja rezervnih materija pri prelazu na temperature ispod 0°C, koje određuju stepen tzv. prve faze kaljenja biljaka, pšenica relativno lako izdržava temperaturu od -10 do -20°C.

Procesi kaljenja se produžavaju posle prve faze (posle prolaska temperature od 0°C) i nastupa druga faza kaljenja, pri temperaturi od -2°C do -7°C. Ovom prilikom protiču složeni fizičko - hemijski procesi vezani sa znatnim obezvodnja-

Pod snežnim pokrivačem biljke koriste šećer, ne samo kao zaštitnu materiju, već i kao energetski materijal koji obezbeđuje proces disanja

vanjem ćelija. U vreme druge faze kaljenja otpornost na mraz se povećava. Neke sorte pšenice su pri tome sposobne da izdrže, bez uginjavanja, temperaturu od -15°C do -20°C, a u pojedinim godinama do -23° C i -25° C. U procesu proticanja druge faze kaljenja znatno se smanjuje sadržaj vode u listovima i čvoru bokorenja ozime pšenice, a istovremeno se povećava sadržaj suve materije.

Otpornost prema mrazu je vrlo dinamična, i u toku zime nije postojana veličina, te u produženom zimskom prolećnom periodu može potpuno iščeznuti i nanovo se stvoriti na osnovu ponovnog proticanja druge faze kaljenja. Za takvo fiziološko pripremanje treba vremena, dovoljno ugljenih hidrata i mogućnosti poste-

penog prelaska na niske temperature. U toku zime u vezi sa potrošnjom ugljenih hidrata i organskih kiselina na disanje, otpornost na mraz se smanjuje, a povratak prolećnih hladnoća često predstavlja uzrok uginuća biljaka ozime pšenice, čak i pri relativno slabim mrazovima.

Biljni organi pšenice često imaju različit stepen otpornosti prema mrazu. Najotporniji organ je čvor bokorenja, u to vreme najvažniji organ biljke.

Zapaženo je da čak 1,0 do 1,5 cm dubine površinskog sloja zemljišta može ispuniti „utopljavajuću“ ulogu za čvor bokorenja. Povećanje sigurnosti za prezimljavanje može se regulisati dubinom setve do izvesne granice kao i dovoljnom količinom NPK hraniva (naročito PK).

Promet roba na Produktnoj berzi

od 14. 12. do 18. 12. 2015.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pad cene kukuruza
- Pad cene pšenice
- Pad cena na svetskim berzama

Višenedeljni trend izrazite cenovne stabilnosti, prekinut je u nedelji za nama. Na žalost poljoprivrednih proizvođača promena na tržištu se desila usled opšteg pada cena na tržištu žitarica. Cene dve najvažnije žitarice su se protekle nedelje praktično vratile na nivo sa početka žetve, što znači da su se praktično izjednačile sa ovosezonskim cenovnim minimumima. Pad

cena po pravilu utiče na pasivnost tražnje u očekivanju daljeg pada cena, tako da smo u proteklom periodu imali naglašeno veću ponudu od tražnje, a što je rezultiralo prometom od svega 600 tona robe, što je na približnom nivou kao u prethodnoj nedelji, ili preciznije za svega 2,44 % manje. Finansijska vrednost prometa je iznosila 11.088.000 dinara, odnosno za 14,02 % manje

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2015.	300	17,38	300	17,38	-2,47%
Pšenica, rod 2015.	300	19,58	300	19,58	-2,79%

PRODEX

Ovonedeljni promet na „Produktnoj berzi“, identičan je prošlonedeljnom, kada je u pitanju njegov obim. Međutim, cenovno posmatrano ova nedelja je ipak donela značajnije promene i to i na tržištu pšenice i na tržištu kukuruza.

Posle dvomesečne stabilnosti i blagog osciliranja cene i kukuruza i pšenice beleže pad. Sam po sebi u pomenutom periodu, cenovni pad se povremeno već događao, ali je za ovu nedelju specifično to što su cene obe žitarice pale ispod donje dvomesečne granice za pše-

nicu od 18,00 din/kg, bez PDV-a, odnosno za kukuruz od 16,00 din/kg, bez PDV-a.

Na današnji dan za kilogram pšenice plaća se 17,80 din, bez PDV-a, a za kilogram kukuruza 15,80 din, bez PDV-a.

Kao posledica ovakvog cenovnog pada obe najznačajnije ratarske kulture i PRODEX beleži pad indeksne vrednosti nezabeležen u poslednja dva meseca. Na današnji dan ovaj indeks beleži indeksnu vrednost od 203,64 poena, što je za 2,08 indeksnih poena niže nego prošlog petka.

u odnosu na isti parametar u prethodnoj nedelji.

Cena pšenice je više od dva meseca stagnirala, da bi prve nedelje decembra tržište dalo signal da bi cena mogla da ide na više. Međutim, već druge nedelje decembra tržište beleži nagli pad, pa je tako na bazi dva zaključena kupoprodajna ugovora izdefinisana berzanska cena od 19,58 din/kg (17,80 bez PDV), što je najniža cena pšenice ovogodišnjeg roda još od kraja avgusta meseca. U odnosu na cenu iz prethodne nedelje to je pad od 2,79%. Suprotno svim iskustvenim

pravilima koja nam govore da bi upravo decembar mesec trebao da bude period prvog cenovnog pika na ovom tržištu, dešava se upravo suprotno. Objašnjenje postoji i ono se nalazi pre svega na terenu međunarodnih tržišnih dešavanja. Trenutne okolnosti ne idu u prilog rastu cena, naprotiv.

Posle više od dva meseca, cena kukuruza je pala na nivo ispod 16,00 din/kg bez PDV. Protekle nedelje je registrovano trgovanje ovom robom po ceni od 17,38 din/kg (15,80 bez PDV), što je za 2,47% manje od cene iz prethod-

ne nedelje. Izvoz praktično stoji, pa i promet na srpskom tržištu neposredno deli sudbinu izvoznika. Prema nezvaničnim informacijama, terminske prodaje kukuruza na crnomorskom paritetu praktično i nema za narednih mesec dana, pa se ni u narednom periodu ne očekuje intenziviranje trgovanja na našem tržištu. Kukuruz u robnom potencijalu ima mnogo i ta će roba pre ili kasnije nekim trgovinskim kanalima biti prodata, ali kada će taj trenutak doći niko u ovom trenutku ne može da precizno predvidi.

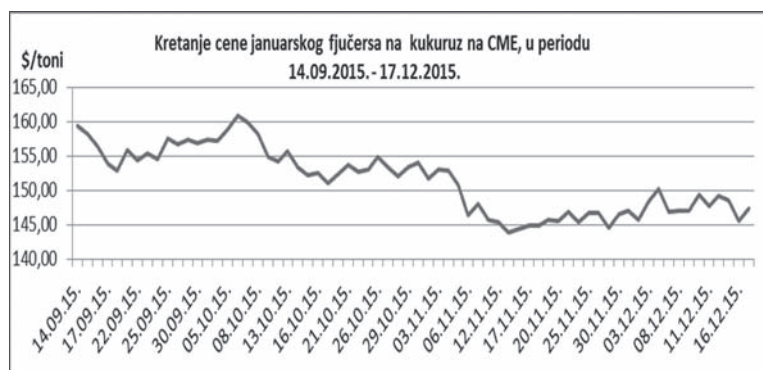
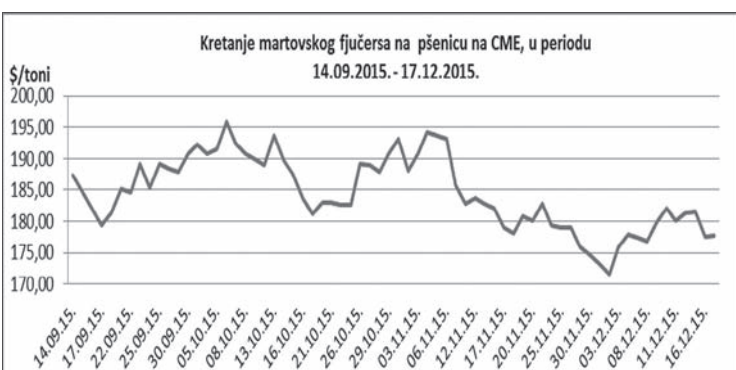

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, MARTOVSKI FJUČERS 2016.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	180,19 \$/t	181,30 \$/t	181,59 \$/t	177,62 \$/t	177,84 \$/t
Kukuruz	147,71 \$/t	149,21 \$/t	148,50 \$/t	145,51 \$/t	147,32 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
161,39 EUR/t (futures mar 16)	149,44 EUR/t (futures mar 16)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
177,50 EUR/t (futures mar 16)	165,00 EUR/t (futures jan 16)

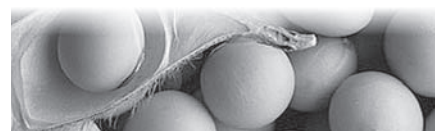
Cene žitarica su tokom protekle nedelje oscilirale pod uticajem nekoliko faktora. Svakodnevno su se smenjivali uticaji koji su imali suprotne efekte na cene na čikaškoj berzi. Obaranje izvoznih taksi na kukuruz i pšenicu u Argentini, pad cene nafte, kao i prognoze šta

bi FED mogao da odluči su obarali cene, dok su sa druge strane tehnička zatvaranja pozicija i procenje stanja useva uticali na rast cena fjučersa na žitarice. Pšenica sa martovskom isporukom je u poslednjih nedelju dana pojeftinila za 2,30%, a kukuruz za 1,32%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, jan 16	319,90 \$/t	321,22 \$/t	318,65 \$/t	316,88 \$/t	322,25 \$/t
Sojina sačma, jan 16	273,70 \$/t	275,50 \$/t	271,80 \$/t	269,90 \$/t	275,90 \$/t

Potvrda o smanjenju izvozne takse iz Argentine je i ove nedelje negativno uticala na cenovni trend roba iz soja kompleksa, da bi na samom kraju nedelje loša vest o vremenskim uslovima u

jednom delu Brazila dovela do rasta. Soja sa januarskom isporukom je jeftinija za 0,14%, a sojina sačma je skuplja za 0,77% u odnosu na kraj prošle nedelje.

U Parizu je cena pratila trend kretanja cena sa čikaške berze, da bi se krajem nedelje taj trend pada cene primario usled podataka o većem izvozu zbog pada vrednosti evra u odnosu na američki dolar.

Pšenica je na Euronextu jetinija za 1,41%, a kukuruz za 3,79%. U Budimpešti je pšenica skuplja za 0,24%, a kukuruz za 0,21%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivovodic@limagrain.com
www.limagrain.rs

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

VOĆE 14.12.2015. - 21.12.2015.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	140.00	140.00	pad	slaba
2	Banana (sve sorte)	Domaće	kg	110.00	115.00	110.00	rast	dobra
3	Dunja (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	60.00	50.00	pad	prosečna
4	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	75.00	90.00	90.00	pad	prosečna
5	Grožđe (belo ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	170.00	220.00	220.00	rast	vrlo slaba
6	Grožđe (crno ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	230.00	220.00	rast	vrlo slaba
7	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	bez promene	dobra
8	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	45.00	45.00	45.00	-	prosečna
9	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	50.00	55.00	50.00	bez promene	prosečna
10	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	45.00	55.00	50.00	bez promene	dobra
11	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	60.00	65.00	65.00	-	slaba
12	Jabuka (Greni Smit)	Domaće	kg	50.00	55.00	50.00	rast	dobra
13	Jabuka (Jonagold)	Domaće	kg	40.00	50.00	45.00	rast	dobra
14	Jabuka (Melrouz)	Domaće	kg	40.00	40.00	40.00	bez promene	vrlo slaba
15	Jabuka (Mucu)	Domaće	kg	45.00	50.00	45.00	bez promene	dobra
16	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	45.00	70.00	50.00	bez promene	prosečna
17	Jagoda (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	350.00	400.00	400.00	pad	vrlo slaba
18	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	75.00	85.00	75.00	pad	vrlo slaba
19	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	105.00	120.00	120.00	bez promene	slaba
20	Kruška (Viljamovka)	Domaće	kg	75.00	80.00	80.00	rast	prosečna
21	Kruška (ostale)	Domaće	kg	60.00	75.00	70.00	-	dobra
22	Kruška (ostale)	Domaće	kg	80.00	90.00	90.00	-	slaba
23	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	1000.00	1100.00	1100.00	rast	slaba
24	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	120.00	115.00	bez promene	dobra

POVRĆE 14.12.2015. - 21.12.2015.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	17.00	20.00	17.00	pad	prosečna
2	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	120.00	140.00	120.00	bez promene	slaba
3	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	70.00	80.00	80.00	rast	prosečna
4	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	30.00	35.00	35.00	bez promene	dobra
5	Dinja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	190.00	190.00	190.00	-	vrlo slaba
6	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	60.00	70.00	60.00	bez promene	slaba
7	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	55.00	65.00	60.00	bez promene	slaba
8	Kelj pupčar (sve sorte)	Domaće	kg	100.00	110.00	100.00	bez promene	prosečna
9	Krastavac (salatar)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	135.00	130.00	rast	slaba
10	Krompir (beli)	Domaće	kg	35.00	40.00	40.00	bez promene	dobra
11	Krompir (crveni)	Domaće	kg	35.00	40.00	40.00	bez promene	dobra
12	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	25.00	30.00	27.00	pad	dobra
13	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	360.00	420.00	400.00	bez promene	prosečna
14	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	15.00	20.00	18.00	bez promene	vrlo slaba
15	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	35.00	50.00	40.00	bez promene	dobra
16	Paprika (Babura)	Uvoz(uvoz)	kg	150.00	150.00	150.00	pad	vrlo slaba
17	Paprika (ljuta)	Uvoz(Grčka)	kg	350.00	450.00	400.00	bez promene	slaba
18	Paprika (ostala)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	190.00	190.00	rast	vrlo slaba
19	Paprika (šilja)	Uvoz(uvoz)	kg	170.00	190.00	180.00	bez promene	vrlo slaba
20	Paradajz (chery)	Uvoz(uvoz)	kg	230.00	270.00	250.00	pad	slaba
21	Paradajz (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	110.00	120.00	115.00	rast	prosečna
22	Pasulj (beli gradištanac)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	200.00	180.00	bez promene	dobra
23	Pasulj (beli tetovac)	Uvoz(uvoz)	kg	200.00	380.00	200.00	bez promene	dobra
24	Pasulj (beli)	Domaće	kg	160.00	170.00	170.00	bez promene	prosečna
25	Pasulj (sareni)	Uvoz(uvoz)	kg	200.00	240.00	220.00	bez promene	dobra

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	21.00	24.00	23.00	bez promene	dobra

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	22.00	25.00	23.00	bez promene	dobra
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	25.00	27.00	26.00	bez promene	dobra
3	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	70.00	80.00	75.00	bez promene	dobra
4	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	20.00	23.00	22.00	bez promene	dobra
5	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	bez promene	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	24.00	23.00	bez promene	dobra
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	20.00	22.00	21.00	bez promene	dobra
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	24.00	27.00	25.00	bez promene	prosečna
4	Sojino zrno	džak 50kg	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	bez promene	slaba
5	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	26.00	28.00	27.00	bez promene	prosečna
6	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	20.00	22.00	21.00	bez promene	dobra

SILOS Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	17.00	21.00	19.00	bez promene	dobra

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena: Loznica - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	280.00	300.00	290.00	bez promene	16-20
2	Jarad	sve težine	sve rase	210.00	230.00	220.00	bez promene	6-10
3	Koze	sve težine	sve rase	140.00	160.00	150.00	bez promene	0-5
4	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	120.00	140.00	130.00	bez promene	0-5
5	Ovca	sve težine	sve rase	130.00	160.00	140.00	bez promene	6-10
6	Prasad	16-25kg	sve rase	180.00	210.00	190.00	bez promene	51-80
7	Prasad	<=15kg	sve rase	200.00	220.00	210.00	rast	31-50
8	Tovljenici	80-120kg	sve rase	130.00	150.00	145.00	bez promene	0-5

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug klanica

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	300.00	300.00	300.00	rast	vrlo slaba
2	Junad	>480kg	sve rase	200.00	230.00	220.00	bez promene	prosečna
3	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	110.00	110.00	110.00	bez promene	vrlo slaba
4	Prasad	16-25kg	sve rase	190.00	200.00	190.00	bez promene	slaba

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

• Fendt 611 LSA, m 1982. god. sa prednjim hidraulikom, registrovan u perfektnom stanju. Tel: 063/531-155.

• Prodajem traktor Belarus MTZ 82, 2004 god, ispravan, registrovan. Tel: 063/356-234.

• Traktor je 87. god, očuvan, ne troši kap ulja od sipanja do sipanja, nema ulaganja! Zamenjena za 577DW novi tip. Zvati na broj 064/945-72-97 Dimitrije. Tel: 064/945-72-97.

• Traktor u dobrom stanju. Proizveden 1981. godine. Cena 3200 evra nije fiksna. Prodajem i traktorske vile za grane i seno. Cena je 190 evra.. Tel: 063/584-632

• Na prodaju Rakovica 65, 2009. god. u perfektnom stanju, 700 radnih sati, servo volan. Tel: 063/531-155.

• Traktor Volvo bm814 u dobrom stanju, sve ispravno, zamena za kiper kamion do 3.500 EUR, za manji traktor i doplata. Moguća kombinacija navedenih. Tel: 060/471-47-88.

• Jednoredni berač Zmaj 214s – niski, 1990. godina proizvodnje, odlično stanje. Tel: 063/882-51-04.

• Massey Ferguson 3090, 1988. god. u perfektnom stanju. Snaga motora 108 KS, 79 kW, Godina proizvodnje 1988. Tel: 063/531-155.

• Kombajn Epple Mobil 1240. U odličnom stanju, malo radio, motor odličan, 1980. godište. Tel: 062/186-94-06.

• Na prodaju Rakovica 65, 2009. god. u perfektnom stanju, 700 radnih sati, servo volan. Tel: 063/531-155.

• Menjam IMT 560 novi tip za 577DW. Tel: 064/945-72-97.

• Fendt 611 LSA, m 1982. god. sa prednjim hidraulikom, registrovan. Tel: 063/531-155.

• Prodajem Massey Ferguson 135KS, god. 1985. Tel: 063/289-175.

• Prodajem Massey Ferguson 3090, 1988. god. u odličnom stanju, registrovan, može zamena za Audi A 6, od 2007. god. pa mlađji, tojota kruzer, ML ili Vito. Tel: 063/531-155.

• Prodajem motokultivator IMT 502 u ispravnom stanju. Motor je Brigs-Straton. Tel: 063/370-150.

• Motorni traktorčić "White" - 13 "Briggs", motor od 15.5KS, sa jednim cilindrom, 6 brzina, dva noža, zahvat otkosa 106cm, sa korpom za skupljanje trave. Odličan! Paljenje preko ključa tj. anlasera. Ceo servis urađen bez ulaganja, sedi i kosi. Spreman odmah za košenje travnatih površina, parkova, većih imanja, igrališta, golf terena... Sve informacije telefonom svakim radnim danom od 08 do 21h, sem nedelje. Tel: 064/218-74-00.

• Traktor IMT-589 DV kompletno detaljno remontovan i servisiran u odličnom stanju radnom stanju spreman za rad i radi sve funkcije. Tel: 061/200-32-17.

• Motokultivator IMT 502 u ispravnom stanju. Motor je Brigs-Straton. Tel: 063/370-150.

• IMT 539, 1992. god. sa kabinom, u ekstra stanju, 3600 radnih sati. Tel: 063/531-155.

• Ursus C360 1984. god. Kupljen nov jedini vlasnik. Posle pune generalne radio 50 sati. Sve ispravno i plug Leopard kao i 4-krilna drljača. Tel: 060/338-94-30.

• IMT 539, Sa kabinom i kompresorom, nove gume. Tel: 064/235-05-57.

• Zetor 5718 u odličnom stanju. Traktor je registrovan, 100% ispravan, bez ikakvih ulaganja. Cena po dogovoru. Tel: 063/845-98-70.

• Motokultivator, freza u odličnom stanju benzinac mali potrošač jako malo radio. Briksov motor nemačke proizvodnje, tri konjske snage. Tel: 064/200-41-00.

• Freza prikolica. Tel: 063/854-16-38.

• Prodajem Vladimircar novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju i setvospremač. Tel: 467-717.

OPREMA

• Rasturivač djubrivna komplet sa kardanom i jedan točak za leopard plug - 3. Tel: 064/586-7554 i 063/787-3453.

• Traktorska prkolica ili dugački špediter. Tel: 064/586-75-54 i 063/787-34-53.

• Hidraulicna poluga za traktor u ispravnom stanju. Tel: 064/215-82-34.

• Trobrzdni plug Leopard sa točkom. Tel: 066/208-498 i 022/736-066.

• Plug cevasti Češki četvorobrazni 4x30 zahvat, visina gredera 75cm, razmak između glava 80cm, plug je u odličnom radnom stanju. Tel: 061/200-32-17.

• Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odlučnom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeno kaiševi, ležaji, tarup kućišta i ležajevi i noževi novi tarupa samooštreć-i, komušacki sto nov i ostale sve gumene lopatice na kraju ofarban i urađena elektro instalacija... Tel: 061/200-32-17.

• Rotori za drljaču u dobrom stanju, možda 2-3 ležaja zamenuti. Kupljeni zbog nadogradnje i tako ostali. Info poziv.. Tel: 064/249-1702.

• Trimer donesen iz Nemačke i potpuno je nekorišćen. Stavljena je nova baterija koja ima 6 meseci garanciju. Može da trimuje travu i da se zakrene glava kako bi se travnate površine ovičile. Podešavanje dužine ručice omogućava korišćenje i na nepristupačnim mestima oko cveća ili u uskim prolazima. Tel: 061/17-1-50-38.

• Plug Lemken obrtač trobrzdni 3x30 12 coli, stanje odlično... Tel: 061/200-32-17.

• Mašine-rotative, remontovane, za vađenje koštice iz voća (višnja, šljiva, kajsija, breskva), kapacitet do pet tona na sat. Cena od 6 - 10.000 evra. Tel: 063/514-133.

• Prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Švajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mogućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavaju-zakreću-dizu gore, dole. Tel: 064/29-6-37-99.

• Prodajem dvobrazni plug. Cena dogovor. Za sve informacije zvati na tel. 022/662-077 (Stanko). Tel: 063/404-930.

• Plug ravnjak češki, četvorobrazni, 4x30 12 coli, stanje odlično... Tel: 061/200-32-17.

• Kosačica u odličnom stanju. Potpunonovi nozevi na njoj, motor u extra stanju, benzinski snage 8 ks. Zahvat kose je 1,3 metra. Kosačica ima i mogućnost priključka prikolice i izveden je i priključak za instalacije za svetla za prikolicu. Veoma kvalitetna i snažna kosačica za ozbiljne radove i površine. Tel: 061/171-50-38.

• Crtalo od leoparda. Tel: 022/742-808 i 062/129-01-84

• Ramena i spona za Imrt 5100 i IMT 5130. Tel: 060/545-7556.

• Blatobrani za kabinu orašje visina 60 cm dužina 85 cm. Tel: 060/545-75-56.

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slatmosa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

• Atomizer Nobili uvoz iz Italije, remontovan, garancija, kardan i prevoz do kupca.. Tel: 069/607-700 i 063/606-789.

• Freza Celli 160-200cm, uvoz iz Italije, remontovana, garancija, kardan i prevoz do kupca. Tel: 069/607-700 i 063/606-789.

• Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuše, ima i ručnu kipu. Pod-lim 3mm, ojačana, široke gume, registrovana. Tel: 022/265-61-11.

• Plug IMT756, trobrzdni, cena po dogovoru. 064/198-76-15.

• Najkvalitetnije nove muzike za krave, koze ili ovce. Svi vitalni delovi izrađeni su od metala, odnosno svi delovi koji trpe opterećenje, mogućnost loma i koji su izloženi spoljnim uticajima (udarcima, nagnječenjima) a to su, (sabirnik mleka, muzne čaše, kućište reduktora kao i noseća ploča motora i kućišta reduktora). Tel: 065/439-0212 i 062/150-19-95.

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

• Berač 221 sa bunkerom i rudom na hidraulično ukrštanje, u dobrom stanju. Tel: 022/664-596.

• Prskalica vučna 1500 litara, 16 metara zahvat, u ispravnom stanju. Tel: 069/147-12-65.

• Stabilan sistem za linijsku mužu. Sistem za mužu jedne, dve ili tri krave istovremeno. Tel: 065/439-02-12.

• Prskalica Kranjska 330l, grane 8m, prvi vlasnik. Tel: 022/664-596.

• Nosač za orbitrole-servostate za ugradnju hidrauličnih volana na traktore Rakovica 60, 65, 76. Tel: 064/219-6004 i 069/219-60-04.

• Setvospremači i V Tanjirača. Tel: 022/301-751.

• Tanjirača 28 diskova. Tel: 064/341-28-05.

• Hidraulicne platforme i poluplatforme za kipovanje od 6,8,12,16,18 m, a i drugih dimenzija po zahtevu kupca. Izuzetno resenje za vasu prijemnu stanicu, mlin, silose Nase platforme i makazaste poluplatforme se odlikuju izuzetnom dugovecnoscu i velikom snagom podizanja. Tel: 064/219-60-04 i 069/219-60-04.

• Setvospremač širine 2,80, u dobrom stanju. Tel: 066/208-498.

• Trobrzdni plug IMT 756. Tel: 061/222-74-32.

• Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odlučnom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeno kaiševi, ležaji, tarup kućišta i ležajevi i noževi novi tarupa samooštreć-i, komušacki sto nov i ostale sve gumene lopatice na kraju ofarban. Tel: 061/200-32-17.

• Tanjirača V. Tel: 062/101-6860.

• Motokultivator, freza u odličnom stanju benzinac mali potrošač jako malo radio. Briksov motor nemačke proizvodnje, tri konjske snage. Tel: 064/200-41-00.

• Prodajem dvobrazni plug. Cena dogovor. Za sve informacije zvati na tel. 022/662-077.

• Plug ravnjak češki, četvorobrazni, 4x30 12 coli. Tel: 061/200-32-17.

• Prikolica IMT jednoosovinka kiper 4 tone, 1989. god. Tel: 063/531-155.

• Na prodaju četvorokriline, petokriline masivne drljače za traktore preko 60KS i trokriline proširene za traktore ispod 60KS. Tel: 064/2-33-15-31.

• Na prodaju plugovi Leopard 14 coli, visoki, nove daske, novi plazovi prvi vlasnik mačvanski okrug, Mačvanski Metković. Tel: 064/466-30-65.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"

Trg Vojvođanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450

• Na prodaju silo kombajn. Tel: 063/289-175.

• Odzacki rasturivač za djubrivno. Rasturivač je u odličnom stanju

• Kupljen nov 2006 godine nosivisti 1500 kg. Cena vise nego povoljna. Tel: 069/147-12-65.

• Prodajem berač za kukuruz jednoredni Zmaj, 214 S, niski. 1990 godiste. u odlicnom stanju. Uvezten. Tel: 063/882-51-04.

• Prodajem rotacionu kosačicu marke Deutz-Fahr, radnog zahvata 1.85 sa kardanom, novim noževima, odlično očuvana. Tel: 063/886-9-7-17.

• Prodajem setvospremac. Tel: 062/101-68-60.

• Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odlučnom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeno kaiševi, ležaji, tarup kućišta i ležajevi i noževi novi tarupa samooštreć-i, komušacki sto nov i ostale sve gumene lopatice na kraju ofarban i urađena elektro instalacija Tel: 061/200-32-17.

• Plug IMT756, trobrzdni, cena po dogovoru. Tel: 064/198-76-15.

• Plug Lemken obrtač trobrzdni 3x30 12 coli, stanje odlično. Tel: 061/200-32-17.

• Berač 221 sa bunkerom i rudom na hidraulično ukrštanje, u dobrom stanju. Tel: 022/6-64-596.

• Sejačica za kukuruz SKPT-4 "OLT Osjek", mehanička četvororedna. Tel: 022/476-092.

• Žitna sejalicna saxsonija 2.5 metra iz uvoza u odlicnom stanju. Tel: 064/145-44-98.

• Prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Švajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mogućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavaju-zakreću-dizu gore, dole. Tel: 064/296-37-99.

• Prikolica traktorska TAM 5t, stari tip, nije kiper. Dimenzije 400x185x90. Gume 7.50-20. Tel: 1060/545-75-56.

• Četvorokriline, petokriline masivne drljače za traktore preko 60KS i trokriline proširene za traktore ispod 60KS. Tel: 064/233-15-31.

• Prikolica IMT jednoosovinka kiper 4 tone, 1989. god. Tel: 063/531-155.

• Prodajem nov traktorski uređaj bušač rupa bunara, šipova, stubova, sadnica • Bušenje se izvodi spiralom u jednom zahvatu (do 3m) ili nastavljanjem spirala (od 1,5m) do potrebne dubine. Bušilica može da se zakreće po dužnoj ravni traktora od 90°-75° Gabariti 700x1250x3250 mm, Masa 760 kg. Tel: 065/559-12-23.

• Trobrzdni plug Leopard sa točkom. Tel: 022/736-066.

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja. Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

• Plug ravnjak češki, četvorobrazni, 4x30 12 coli, stanje odlično. Tel: 061/200-32-17.

• Prikolica traktorska TAM 5t, stari tip, nije kiper. Dimenzije 400x185x90. Gume 7.50-20. Tel: 060/545-75-56.

• Plug IMT756, trobrzdni, cena po dogovoru. Tel: 064/198-76-15.

• Velika grebenasta kosačica. Potpuno novi nozevi na njoj, motor u extra stanju, benzinski snage 8 ks. Zahvat kose je 1,3 metra. Kosačica ima i mogućnost priključka prikolice i izveden je i priključak za instalacije za svetla za prikolicu. Tel: 061/171-50-38.

• Plug Lemken obrtač dvobrazni 2x30 12 coli ...Tel: 061/200-32-17.

• Setvospremač širine 2,80, u dobrom stanju. Tel: 066/208-498.

• Prodajem povoljno kuću u Čortanovcima 75m2 sa pomoćnim objektima. Tel: 062/352-190.

• Prodajem kuću u Žarkovcima sa dvorištem i baštom pod voćnjakom. Tel: 061/288-31-03.

• Prodajem dvosoban stan u Pejtonu. Tel: 062/592-586

• Prodajem dvosoban stan naselje Kolonija Mačvanska Mitrovica. Tel: 069/712-365 i 022/2685-606

• Kupujem noviju kuću od 150m2 uži ili širi centar Sremske Mitrovice. Tel: 624-978.

• Kupujem dvosoban stan u naselju Matije Hudi prvi ili drugi sprat. Tel: 063/321-255

• Prodajem trosoban stan. Tel: 626-025.

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra. Mob: 063/592-235

• Uzimam zemlju u zakup u Sremskoj Mitrovici i okolini. Tel: 065/62-30-311.

• Prodajem jutro ipo zemlje pored Oaze, sa bazenom za kreč kapaciteta 14t i izvorskom vodom dubine 31,5m. Tel: 060/142-20-49.

• Prodajem kuću u Kuzminu i stan u Sremskoj Mitrovici, Matije Hudi ili menjam za stan u Novom Sadu. Tel: 063/524-358.

• Prodajem novu kuću sa poslovnim prostorom (povoljno za radionicu-magacin) u Maloj Slavoniji – uknjiženo. Tel: 065/321-12-55.

• Kupujem plac u vikend naselju Ležimir. Tel: 064/466-50-41.

• Prodajem kuću ulica Stari Šor kod Bolnice. Može zamena. Tel: 064/240-62-54.

• Prodajem 8 jutara zemlje u 2 komada, 7 jutara i 1 jutro. Tel: 062/87-783-80.

• Prodajem placeve vlasnik 1/1 urađen urbanistički projekat Mala Bosna, Sremska Mitrovica. Tel: 061/689-26-21.

• Prodajem kuću u Kuzminu i stan u Sremskoj Mitrovici, Matije Hudi ili menjam za stan u Novom Sadu. Tel: 063/524-358.

• Prodajem kuću u centru kod bolnice zamena za kuću ili stan. Tel: 064/240-625-4 i 022/613-347.

• Prodajem kuću površine 16 ari sa dvorištem, baštom i voćnjakom. Tel: 061/288-31-03.

• Prodajem kuću u Lačarku 95m2 u Lačarku ili menjam za stan u Sremskoj Mitrovici. Tel: 064/56-39-206.

• Prodajem poljoprivredno zemljište, prva klasa površine 2,17m2 u Lačarku, ulica Partizanska, uknjiženo, vlasnik, kvalitetno obradivo zemljište za bašti ili njivu. Tel: 060/592-20-63.

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

• Prodajem tovne čurke cena za očišćene čurke po kilogramu je 500 din. Tel: 062/205-508

• Na prodaju tovne svinje, težine 100-170kg. Tel: 022/246-41-56 i 062/767-090.

• Prodajem mangulice crne za klanje od 100-150 kg. Tel: 064/238-07-14.

• Prodajem sadnice maline Glen (bez trna) sadnice su ekstra kvaliteta iz redovno održavanog zasada, starog 2 godine. Gajene ispod planine Cer. Cena 15 din komad. Tel: 064/001-66-27.

• Prodajemo očišćen, suv lešnik, različitih kvalitetnih sorti, rod 2015. godine, prva klasa. Trenutno u ponudi 2t. Tel: 063/357-668 i 063/762-60-92

• Sadnice bagrema. Tel: 064/332-04-98

• Malina polka 2 ha. Počinje krajem jula i traje berba sve do kraja novembra, najbolja od svih sorti, najveći prinos i najkрупnija, nije kao druge jesenje sorte koje stižu mesec posle nje a završavaju isto i dosta su sitnije, sve ovo možete proveriti i na internetu...izvodljivo i pakovanje u manje ambalaže, dogovor. Tel: 065/350-47-11.

• Prodajem sadnice stalnoradajuće maline, polana. Tel: 064/428-47-09.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

Svakog drugog petka na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta **615-200**

• Prodajem kvalitetan pasulj Tetovac, rod 2015 godina, proizveden bez trunke veštačkog đubriva i bez prskanja hemijskim sredstvima. Ručno prebran i pakovan po 10 kilograma, termički obrađen može stajati do proleća. Tel:064/132-37-12.

• Prodajem soju rod 2015 za ishranu stoke.. cena po dogovoru.Tel: 063/539-301.

• Brane kruške viljamovke i šljive čačanka rodna. Tel: 065/865-49-99.

• Na prodaju Sojina pogača, takođe vršim zmenu soje za pogaču, na 100kg soje, dobijate 82kg pogače. Tel: 066/644-17-25.

• Prodajem više tona lešnika u ljusci. Vrhunski kvalitet. Tel: 063/892-50-30.

• Veća količina starog kukuruza. Tel: 069/640-785.

• Prodajem dunje, brane u gajbama odličnog kvaliteta. Tel: 063/107-29-05.

• Aronija sadnice, 2.5 god stare, oko 60cm visine. 062/966-55-35.

• Svež plod aronije, prva klasa, berba 2014, 350 din/kg. Na veće količine dogovor. 062/966-55-35.

• Zimska divlja rukola, intezivnog ukusa i mirisa...Tel:

063/716-95-38.

• Sadnice pailovnije. Na veće količine cena po dogovoru. Kvalitet sadnog materijala zagantovan. Tel:022/382-519.

• Tigar dinja 20 semenki. Odlikuje je jedan jak i intezivan egzotičan ukus i miris a osim toga je veoma dekorativna.

• Tigar dinja se retko vidi i postala je prava retkost iako se može reći da je ukusnija od svih drugih većih sorti. Tel: 061/146-30-36.

• Med livadski i sumski. Tel: 060/745-28-55

USLUGE, POSLOVI

• Časovi matematike za osnovce i srednjoškole. Nebojša. Tel: 065/39-11-914.

• Medicinska sestra negovala bih stariju osobu, kuvala i spremala. Tel: 636-225

• Apsolventkinja engleskog daje časove, povoljno. Tel:636-225

• Spremlala bih, sat 250 dinara. Tel: 636-225.

• Potrebna konobarica za rad u restoranu, obezbeđen stan, hrana, plata po dogovoru. Tel: 064/142-26-08.

• Bračni par pomagao bi starijoj osobi za odgovarajuću naknadu. Tel: 022/ 651-634 i 064/303-84-67.

• Vozač B kategorije vozio kombi i bio bi čuvár nekih objekata. Tel: 022/651-634 i 064/303-84-67.

• Apsolventkinja engleskog daje časove, povoljno. Tel:636-225.

• Spremlala bih, sat 250 dinara. Tel: 636-225.

• Vodoinstalaterski radovi, kvalitetno i povoljno. Tel: 064/22-42-197.

• Uslužno molerski radovi/krečenje, gletovanje, izolacija. Popust za penzionere 30%. Tel: 022/613-245 i 061/681-62-32.

• Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje) prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

• Prodaja mangulica svih uzrasta i kilaza ! od prasadi do tovljenika, krmače suprasne. Cena na upit, dogovor. Tel: 064/314-50-92.

• Prvo praskinju mangulicu sa pet prasica starih četiri meseca za ostale informacije nazvati 064/239-46-62.

• Alpski Ustrojen jarac pre 6 meseci. Star godinu i po dana. tečak je 80 kg. Tel: 064/239-46-62.

• Hajkom i panon beli. Mladi od jednog meseca i odrasle ženke spremne za parenje stare oko 5,5, meseci.Cena je 500 dinara po mesecu starosti. Tel: 064/128-10-72.

• Prodajemo 6 steonih umatičenih junica simentalke moguća korekcija cene ukoliko se uzima više komada. Tel: 065/271-37-78.

• Nerast rase landraš starosti 2 godine. Težine 250kg, sa pedigreom. Poreklo farma Bečej. Sve detaljnije informacije možete me pozvati.

063/805-5936

• Na prodaju 4 mužjaka pauna starih 2 godine. Tel: 064/281-12-12.

• Texel obnovni sa pedigreom oko 7 meseci stari u top kondiciji.Tel:066/453-081.

• Jarac star godinu dana. Mešanac je, bez rogova. Tel: 060/148-76-99.

• Na prodaju umatičen Sarolej ovan star 4,5 godine ekstra za priplod, klanje. Tel: 064/015-50-83.

• Prodajem visoko sjarene kože, mešane rase. Cena je 60 eura po grlu. Zvati posle 20h. Tel: 022/552-357.

• Ovan star nepune dve god da papirima rase Texel. Tel:063/108-29-00.

• 6 koza starosti 1-3 godine. Cena po dogovoru ili zamena za prasice, suprasne krmače i jaganjce. Tel:062/240-106.

• Patuljaste kože, 2 mlade ženke..Indijija. Umiljate i skromne. 40 EUR komad. Tel:064/198-76-15.

• Na prodaju 4 mužjaka pauna starih 2 godine. Sve informacije na 064/281-12-12 i 064/371-73-90.

25. decembar 2015.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

• **Sa "Sremskom poljoprivredom" na sremskim poljima, farmama i vašim gazdinstvima**

• **„Sremska poljoprivreda" svakog drugog petka na kioscima i u pretplati na vašu adresu**

• **Kako da unapredite sopstveni agrobiznis – kako do boljih prinosa na vašim poljima, kako do profitabilnog uzgoja na vašim farmama...**

• **Dragoceni saveti eminentnih stručnjaka, samo u vašoj „Sremskoj poljoprivredi"**

SREMSKA POLJOPRIVREDA

MARKETING

Tel/fax 022/610-496

Mob:063/8526-021

E-mail:poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

• Žensko ome staro 10 meseci. Ome uhranjeno lepo veliko. Tel:062/162-47-71.

• Tovne čurke 450 din/kg. Tel:062/205-508.

• Nerast rase landraš starosti 2 godine. Težine 250kg, sa pedigreom. Poreklo farma Bečej. Tel:063/805-59-36.

• 40 komada prasica težine do 25 kilograma, Višnjicevo. Tel:062/800-46-29.

• Priplodne nazimice v jorkšir, uzrasta od 35-90 kg. Izuzetne, povoljno bez papira! Tel:063/411-104.

• Hajkom i panon beli. Mladi od jednog meseca i odrasle ženke spremne za parenje stare oko 5,5, meseci.Cena je 500 dinara po mesecu starosti. Tel:064/128-10-72.

• Hajkom i panon beli kunići, 400 dinara. Tel: 062/221-898.

• Na prodaju nemački ovčar star 2 godine mužjak, vrlo povoljno. Tel: 064/987-28-14.

• Prodajem hajkom kunice na veliko i malo svih uzrasta, od mesec dana pa do skotnih zenki. Prodajem i meso kunica po dogovoru. Cena 500 dinara po mesecu starosti. Tel: 063/564-166.

• Hajkom i panon beli kunići. Cena po mesecu starosti 500 dinara, ima od 1, 2 i 4 meseca. Tel: 064/128-10-72.

• Na prodaju 4 mužjaka pauna starih 2 godine. Tel:064/281-12-12 i 064/371-73-90.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

• Poni šarena kobilá, stara 5 godina, visoka 90 cm, ispravna, mirna. Tel:066/461-734.

• Koza i dva muška jareta. Tel:065/470-16-52.

• Visokosteone junicе, rase holštajn, umatičene, 6 komada. Tel:063/873-65-04.

• Jarac star godinu dana. Mešanac je, bez rogova. Tel:015/778-65-68.

• Suprasne i nesuprasne nazimice, umatičene i neumatičene, čista rasa veliki jorkšir, nerasta 10 meseci, tri mlada nerasta stara 4 meseca. Tel:060/015-00-97.

• Alpski muški jarići stari 5 meseci, teški 25-30kg, cena 60 eвра, sva 4 u kompletu 200 eвра. Dva ženska alpska jareta stara 5 meseci težine od 25 do 30 kg, cena za jedno 100eвра, oba zajedno 170 eвра, svih 6 zajedno 350 eвра. Tel:062/745-499.

• Prodajem kravu crno beli holštajn, steona. Tel: 069/668-206.

• Prodajem tri krave umatičene friške muzare idu u pašu, Susek. Tel: 021/878-025.

PLASTENICI, STAKLENICI

• Plastenić korišćen 3 sezone, komplet sa mrežom za zasenu, u jako dobrom stanju. Tel:065/377-71-09.

• Izrada plastenika po vašoj želji ili standardno po našim merama. Garantujemo da smo najpovoljniji jer cevi za izradu dobijamo direktno iz fabrike. Kvalitetno i povoljno. Za sve informacije, pitanja koja imate pozovite. Uzorke plastenika možete pogledati u Temerinu. Tel:063/528-231.

PČELARSTVO

• Metalna konstrukcija paviljona sa elementima za sastavljanje. Nalazi se u Donjim Petrovcima između Indije i Rume. Postoje salonit ploče za krov i drveno lesonitna konstrukcija za stranice. Tel:064 516-97-03 i 022/441-326.

• Košnice sa pčelama, mera djerzon ram 40x25cm. U odličnom stanju, kao novi. Tel: 063/760-1015 i 022/752-236.

• DB10 bez ramova 28e sa ramovima 35e. Nastavak-6.5 sa ramovima 9eвра. Krov, zbeg, av podnjaca 5.5e db12 bez ramova 31e sa ramovima 37e. Nastavak-7.5e sa ramovima 11e.K Tel: 061/205-94-50 i 069/433-

KUĆNI LJUBIMCI

• Na prodaju Hajkom kunici različitih uzrasta od mesec dana pa do skotnih zenki. Cena je 400 dinara po mesecu starosti. Tel: 063/564-166.

• Na prodaju nemački ovčar star 2 godine mužjak, vrlo povoljno, po dogovoru. Tel: 064/987-28-14.

• Ovnlíki i hajom kunići, 500 dinara. Tel: 064/293-46-15.

MOTORNA VOZILA

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 eвра. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem Jugo Koral In , godina proizvodnje 2007, sa plinom, cena 900 eвра. Tel: 060/080-53-31.

• Prodajem Lanču Debra u voznom stanju, registrovana. Tel:069/563-21-90 .

• Prodajem Mazdu 626, godište 1990, benzin – plin. Cena po dogovoru. Tel: 061/164-78-26.

• Prodajem Pasat b3, 91. godište. Moguća zamena. Tel: 069/612-514.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 eвра. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem Jugo Koral In, godina proizvodnje 2007, sa plinom, cena 900 eвра. Tel: 060/080-53-31.

• Kupujem registrovanu auto prikolicu 2h130 do 300 eвра. Tel: 063/50-94-93.

• Prodajem vozila Zastavu 101, 2003. godište, Golf 2, 1989. godište i Ford eskort, 1996. godište. Tel: 061/635-05-18.

• Kupujem registrovanu auto prikolicu 2h130 do 300 eвра.Tel: 063/509-493.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 eвра. Tel: 069/133-21-32

• Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

• Prodajem Jugo 55 godina proizvodnje 1991 u super stanju, nove gume. Tel: 061/635-05-18.

• Prodajem Fiat Panda 2002 godište, u odličnom stanju. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem ladu limuzinu 1300 ispravna, cena 200 eвра. Tel.022/553-570 i 060/553-35-70.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 eвра. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem Zastavu 101 godina proizvodnje 2004, registrovana, može zamena. Tel: 069/625-379.

• Prodajem Fiat Punto godina proizvodnje 2000, 1,7 dizel, može zamena.Tel: 069/133-21-32.

RAZNO

• Prodajem bagremove stubove i drvo jabuku, 1m 2.800 dinara. Kuzmin, Kukujevci, Morović, Martinci, Lačarak, Erdevik i Bačinci. Tel: 063/77-99-066

• Prodajem polovnu ugaonu garnituru veličine 270x180x80 cm i visine 45 cm, trosed se rasklapa u ležaj. Cena po dogovoru. Tel: 064/530-48-13

• Kupujem plastičnu cisternu od 1000l Tel: 069/612-514

• Prodajem TA peč 3kw. Tel: 069/712-467

SREMSKA POLJOPRIVREDA

Roloplast Mošić

• Iznajmljujem kazan za rakiju. Tel: 064/125-30-66

• Ovčija creva usoljena 92m+ od 1450 din, svinjska creva usoljena 92m+ od 1450 din. Tel: 064/128-60-22 i 022/623-131.

• Sadnice pailovnije. Na veće količine cena po dogovoru. Kvalitet sadnog materijala zagantovan. Cena je izražena po komadu. Tel: 022/382-519 i 062/221-898

• Ekstra jake mrežice za rolovanje pilića i meso pakovanje na Ovčja creva usoljena 92M od 1450. Tel: 022/623-131 i 064/232-25-77.

• Zamena za ogrevno drvo Cisternu metalnu zapremine 5000l korišćena za navodnjavanje. Tel: 022/465-323 i 064/145-44-30

OSIGURAJTE VAŠE USEVE I PLODOVE u kompaniji sa tradicijom dugom 200 godina! Tel: 064/4615-799

• Krčkalica za lešnik, ručna ili na elektromotor. Tel: 022/455-489 i 063/580-819

• Električna pumpa za pretakanje goriva derivata pumpa je bešumna, monofazna i profesionalna, kao nova je, uvoz Nemačka T.I.P. Multioil 35M pumpentehnick 74919 helmastadt-Germany Rp28500max2100l-h Hmah 35m, uz pumpu ide i korpa i pištolj za točenje sa sigurnosnim ventilima. Tel: 061/200-32-17.

• Polagač crne folije za bostan i papriku. Dva creva kap po kap i baca đubrivo. Tel: 022/245-1277 i 065/600-66-82.

• Jednogodišnje reznice korena paulovnije elongate. Dužina 5-8 cm.Tel: 064/281-06-62.

• Sadnice Paulovnjija Elongata spremne za jesenju sadnju. Visina oko 2m, prečnik stabla 2-4cm. Sadnice su starosti 9 meseci (seme posejano u februaru - seme je domace, aklimatizovano, nije uvoz iz Kine). Šaljemo Postexpressom, isključivo cepovane i zaštićene kalemarskim voskom. Za lično preuzimanje mogu i cele, kako kupcu odgovara. Tel: 064/565-45-15.

• Nove hrastove podnjače sa duplom zicom. Odgovaraju LR i Farar nastavcima od po 10 nastavaka. Tel: 064/836-26-34.

• Prodajem bagremove stubove i drvo jabuku, 1m 2.800 dinara. Kuzmin, Kukujevci, Morović, Martinci, Lačarak, Erdevik i Bačinci. Tel: 063/77-99-066

• Kupujem alat, razne građevinsku i poljo opremu, tanjirače, prekrupače, krunjače, šrafstuke, vinte, poljoprivrednu, etno i drugu antiku, butan boce i prodaja aluminijumske lamperije i limova za pokrivanje. Tel: 061/11-38-356

• Časovi matematike za osnovce i srednjoškole. Nebojša. Tel: 065/39-11-914

• Potrebna cimerač za dvosoban stan kod Sportskog centra. Tel: 066/420-030.

• Prodajem balkonska vrata 80h210, vakum staklo kao nova. Tel: 060/325-24-77.

• Prodajem očuvanu sofú, dežen šareno sivo/plavi dimenzije 215h85h80cm, cena 5.000,00 dinara, očuvanu fotelju za lžljanje sa zakrivljenim postoljem presvlaka, mebl plave boje , komada 2, cena 1.000 dinara po fotelji. Tel:022/610-330 i 064/934-86-53.

• Aparat za sečenje rogova. Koristi se za odrasla gria kojima nije odstranjen rog. Lako i jednostavno rukovanje. Tel: 024/479-72-99.

• Žardinjere od biber crepa. Rustičan izged. Velika žardinjera visine 38cm, dimenzije u gornjoj zoni 35 x 35cm. Unutrašnja zapremina oko 9 litara. 3.200,00 dinara. Mala žardinjera visina 28cm, dimenzije u gornjoj zoni oko 28 x 31cm. Unutrašnja zapremina oko 5.5 litara. 2.500 dinara. Žardinjere su ručni rad. Tel: 065/955-84-66.

• Ispravan točak. Tel: 064/233-15-31.

• Kederi za ugradnju stakla i dihtovanje vrata na traktorima, prikolicama kamionima, autobusima, camcima, prekrupaćima, starijim modelima auta lada, zastava i razne namene. Tel: 064/183-06-36.

• Flaše sa krstićima 4c, krstići su od duda spajani falcom bez lepka bez civija. Ako neko može da obezbedi prodaju negde na više da uzima 500 din, flaše se prodaju prazne bez pića to je na vama da sipate po vašem izboru.. Tel: 065/860-26-26.

• Prskalica za travu i cveće, metalna, sa kugl ventilom za prekíd dovoda vode.Tel: 063/557-477.

• Kompletan lanac za vezivanje stoke. Tel: 064/233-1531 i 015/778-69-63.

• Prodajem bagremove stubove i drvo jabuku, 1m 2.800 dinara. Kuzmin, Kukujevci, Morović, Martinci, Lačarak, Erdevik i Bačinci. Tel: 063/77-99-066.

• Časovi matematike za osnovce i srednjoškole. Nebojša. Tel: 065/39-11-914.

• Prodajem povoljno kaveze za koke nosilje. Tel: 064/998-13-16 i 022/314-733.

• Prodajem prodavnicu zdrave hrane u Sremskoj Mitrovici. Tel:064/232-24-96.

• Iznajmljujem kazan za rakiju. Tel: 064/125-30-66.

• Prodajem bukov briket i drva za loženje. Tel: 060/030-99-07.

• Prodajem TA peći, Magnohrom i Elindove. Tel: 063/779-53-78.

• Prodajem vrlo povoljno nov lovački prsluk br. 52 i skoro nov Zastavin pištolj kalibar 9mm. Tel: 069/618-233.

• Prodajem TA peč. Tel:064/346-91-63.

• Prodajem hidraulične pumpe za Rakovicu 65,leve,desne... Odlican kvalitet po izuzetnoj ceni! Tel: 064/219-60-04.

• Na prodaju Paulovnjija elongata sadnice 84 komada u plasticnom kontejneru, ugovaranje za sezonu (maj,jun,jul 2016 godine ovogodišnje sve prodate i ovom prilikom se zahvaljujem mojim zadovoljnim kupcima.Isporuke najmanje 1 kontejner od 84 sadnice po ceni od 2400 dinara maj, jun, jul 2016,rezervisite na vreme,ogranicen broj sadnica.Sadnice su adaptirane na

Čarolije od mesa

Čuveni svinjokoljski paprikaš

Namirnice: ½ kg crne džigerice, ½ kg bele džigerice, ½ kg srca, ½ kg bubrega, ½ kg kožurice i ušiju, 2 do 2,5 kg sitnog mesa, 1 kg crnog luka, 2 ljute paprika, 100 g soli, 2 lista lorbera i 50 g slatke paprike

Svinjokoljski (zabijački ili disnotorski) paprikaš vrhunski je specijalitet i „glavno jelo“ svinjokoljskih svečanosti. Priprema se u većim količinama, a stare iskusne domaćice i posebno apetitnije tvrde da nikad nije tako dobar kao na dan svinjokolja. Sitnije isečene iznutrice, meso, luk i dve zrele paprike staviti u veći sud, dodati pola litre vode, posoliti pa dinstati na laganoj vatri od 3 do 5 sati. Dvadesetak minuta pre kraja dodati slatku alevu papriku i lorber.

Paprikaš služiti uz salatu od kiselog kupusa, ili salatu iz turšije.

Sremske kobasice

Namirnice (za 10 kg nadeva): 7 kg svinjskog mesa, 2 kg govedjeg mesa, 1 kg sveže slanine bez kožurice, 30 g mlevenog crnog bibera, 200 g soli, 100 g slatke i isto toliko ljute aleve paprika, 100 g belog luka, tanka creva (na nadev)

Meso od plečke i dodatak govedjeg mesa (od vratine), najpre očistiti od žilica, pa samleti u mašini za meso (kroz rešetku 8 mm) zajedno sa slaninom i pastoznim belim lukom. Dodati so, biber i papriku, pa mesiti rukama najmanje pola sata. Punilicom (špicem) nadevati tanka svinjska creva, u parovima, ne dužim od 35 do 40 cm. Pri tome, paziti da se ne stvaraju vazdušni „jastučići“, a krajeve dobro uvrnuti.

Kobasice, potom ostaviti da odleže dva do tri dana. Zatim ih dimiti u pušnici hladnim dimom od piljevine, suvog i tvrdog drveta, najbolje bukovog, potom cerovine, hrastovine, ili grabovine. Dobro može da postuži i suvo drvo voćaka: trešnje, višnje, kruške i drugih. Dime se četiri do pet dana, dva do tri sata dnevno, sa danom pauze. Taj proces može se produžiti i na desetak dana.

Posle dimljenja treba ih staviti na sušenje i „dozrevanje“. To traje od 45

Domaća prerada mesa

Autori ove knjige su poznati stručnjaci i dobri domaćini. Proverite njihove recepte i sami napravite specijalitete od mesa sa kojima ćete se ponositi i u njima uživati. Porudžbine: „SAN“ NOVI SAD, tel:021 459-691 i 063/549-633.

nemasno meso s glave i njuške, dobro očistiti i sve iseći na krupnije rezance. Masi dodati sitno mlevenu kožuru, 2,2% soli (220 g na 10 kg mase), ostale začine, po ukusu, i oko litar masne supe u kojoj se kuvala baretina. Sve dobro izmešati i meko puniti svinjske želuče koje treba dobro „proširati“ drvenim prljkom i vezati posebnim kanapom za vešanje. Kuvati ih još jedan sat i za to vreme nekoliko puta izbosti da izadju suvišna voda i mast. Posle vadjanja ostaviti ih da se hlade. Sutradan švargle uneti u pušnicu i dimiti hladnim dimom hrastove, ili bukove piljevine – 3 do 4 puta 1,5 do 2 sata. Na temperaturi od 5 do 8 C, švargle mogu da stoje sve do prvih toplijih dana, krajem aprila.

„Posne“ pihitije

Namirnice: polovina svinjske glave, 1 svinjski jezik, 2 svinjske nožice, biber u zrnu i prahu, lorber, 1 veza zeleni, 3 jajeta, 1 glavica crnog luka, 2 glavice belog luka, aleva paprika, malo sirćeta

Glavu, nožice i jezik kuvati zajedno sa zeleni, lorberom, glavicom crnog luka i 5 češnjeva belog luka, dok se meso ne odvoji od kostiju. Posoliti prema ukusu, pa supu procediti, a meso odvojiti od kostiju. Posebno skuhati jaja i iseći ih na tanke kolutove. Okrugle, dublje sudove pokvasiti, po dnu i stranicama suda poredjati meso i kolutove jaja, naliti supom u kojoj se meso kuvalo i sa koje je skinuta suvišna mast, pa ostaviti na hladno da se pihitije stegnu. Pre služenja pihitije prelići smešom razblaženog sirćeta, sitno seckanog belog luka i aleve paprike.

do 60 dana. Prostorija u kojoj se suše mora biti provetrena, a temperatura ne sme pasti ispod „nule“, dok bi najviša trebalo da bude između 12 i 13 C.

Sremske kobasice su poznati specijalitet, ne samo u Vojvodini, već i prostoru bivše Jugoslavije. Odličan su dodatak varivima, kiselom kupusu, sarmi. Najbolje su, ipak, tanko narezane i servirane kao meze, zakuska, ili hladno predjelo.

Domaća švargla

Namirnice: Svinjska glava, 2,5 kg jezika, 2,5 kg svinjskih srca
½ kg kožure, 2,2% soli, bibera i belog luka po ukusu, svinjski želući za nadev

Za švarglu uzeti svinjsku glavu, zatim 2,5 kg jezika, isto toliko srca i pola kile kožure. Sve kuvati dok meso ne otpadne s kostiju. Pažljivo odabrati

2016. Svim proizvođačima želimo uspešnu i rodnu

Hibrid koji se uspešno bori u svim uslovima proizvodnje i daje visoke prinose

KERBANIS FAO 540

- Visoki i stabilni prinosi u različitim agroekološkim uslovima
- Odličan rani porast omogućava formiranje većeg broja redova zrna
- Velika površina listova oko klipa omogućava intenzivnije nakupljanje asimilata u zrnu
- Robustno stablo, dobro razvijen korenov sistem omogućavaju izuzetnu toleranciju na sušne uslove
- Dobro otpuštanje vlage iz zrna - pogodan za kombajniranje

www.kws.rs

SEJEMO
BUDUĆNOST
OD 1856

KWS

